

Выдаецца
з 9 жніўня 1917 г.

Зялёная вітрына лета

ЦЫТАТА ДНЯ

Мікалай ШАПКОЎ, міністр эканомікі:
«Дэвальвацыя нацыянальных валют у Расіі, ва Украіне і Казахстане, безумоўна, адбілася на ўзроўні экспартнай канкурэнтаздольнасці нашых тавараў на гэтых рынках. Але гэта ніякім чынам не значыць, што мы таксама павінны праводзіць дэвальвацыю ў сябе. Па многіх прычынах. Адна з іх трывіальная: у 2011 годзе ў расіян і казахаў не было гідэрфілярыі, выкліканай дэвальвацыяй. Другая прычына ў тым, што ў гэтых краінах свае эканамічныя ўнутраныя ўмовы, якія фарміруюць курсавую палітыку, уласныя макрэканамічныя параметры».

Курсы замежных валют, устаноўленыя НБ РБ з 3.06.2014 г.

Долар ЗША	10100,00 ▲
Еўра	13750,00 ▲
Рас. руб.	289,50 ▼
Укр. грыўня	854,48 ▲

Надвор'е

Дажджы, але цёпла

На выхадныя сіноптыкі абяцаюць да плюс 32

З першых дзён лета на тэрыторыю Беларусі завіталі цёплыя і вільготныя паветраныя масы з боку Чорнага мора, паведаміла спецыяліст Рэспубліканскага гідрометэацэнтра Мінінфрады Вольга ФЯДОТАВА.

Таму і ў аўторак у нас будзе гаспадарыць кароткачасовы даждж рознай інтэнсіўнасці. Месяцамі па краіне пройдуць моцныя лівні, у асобных раёнах магчымы навалыніцы і часам град. Пры навалыніцах месяцамі шквалістае ўзмацненне ветру парывамі да 15-20 м/с. Максімальная тэмпература паветра ўдзень складзе ад плюс 18 градусаў па паўночным захадзе да 27 градусаў па ўсходзе краіны. Амаль паўсюдна будучы іюлі непрацягла даждж і навалыніцы ў сярэдзі і чывер. Тэмпература паветра ўначы і ў сярэдзі краіны ўдзень чакіцца плюс 18-20 градусаў. Паводле доўгатэрміновых прагнозаў аічных спецыялістаў, у пятніцу і на выхадныя ўмовы надвор'я істотна палепшацца і стане яшчэ цяплей. Толькі месяцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы і навалыніцы. Тэмпература паветра ўначы стане 12-18 градусаў, у дзень — плюс 24-29 градусаў, а па ўсходзе будзе да 30-32 градусаў цяпла.

Сяргей КУРКАЧ.

БЕЛАРУСКАЯ МЯЖА Ў СУЧАСНЫХ УМОВАХ

Прэзідэнт Аляксандр Лукашэнка прыняў з дакладам старшыню Дзяржаўнага пагранічнага камітэта Леаніда Мальцава. На сустрэчы таксама прысутнічалі дзяржаўны сакратар Савета бяспекі Аляксандр Мяснішчэў, паводамія БЕЛТА, Аляксандр Лукашэнка пацікавіўся, ці існуюць якія-небудзь праблемы ў дзейнасці пагранведамства, якія патрабуюць прыняцця рашэння на ўзроўні Прэзідэнта. Кіраўнік дзяржаўнага аддзялення, што гэтым летам хацеў бы пабыць на мяжы, каб асабіста азнаёміцца з выкананнем раней дадзеных даручэнняў.

Прэзідэнт заявіў, што, у прыватнасці, мае намер азнаёміцца з развіццём турыстычнага патэнцыялу беларускіх астравоў на рацэ Заходні Буг. «Гэта вельмі цікава для людзей. З пункту гледжання патрыятычнага, ваенна-патрыятычнага выхавання для нас гэта вельмі важна», — сказаў кіраўнік дзяржавы. Пры гэтым ён адзначыў, што тры гады таму старшыня Брэсцкага аблвыканкама Канстанцін Сумар абяцаў прывесці ў парадак адпаведныя тэрыторыі (а таксама катакомбы, руіны, якія там знаходзяцца), арганізаваць турыстычныя сцэжкі.

На думку Аляксандра Лукашэнкі, тры месяцы таксама можна было б задзейнічаць для кіназдымак. «Там з задавальненнем будзь здымаць фільмы, таму што лепшага месца для натуральных здымак не знайдзеш», — адзначыў Прэзідэнт.

Леанід Мальцаў далажыў аб сучасным стане сістэмы аховы дзяржаўнай мяжы, узроўні пагранічнай бяспекі краіны, а таксама аб мерах, якія прымаюцца, каб адаптаваць гэтую сістэму да сучасных умоў, зрабіць яе больш эфектыўнай і гнуткай.

Старшыня Дзяржпагранкамітэта адзначыў, што памежнікі паспяхова справіліся з пастаўленымі задачамі і ўзрослай нагрузкай на пункты пропуску ў перыяд правядзення ў Мінску чэмпіянату свету па хакеі. «Таму сістэма працуе, яна надзейная, але жыццё ідзе, і любая сістэма патрабуе ўдасканалення», — сказаў ён.

Аляксандр Лукашэнка ўхваліў прадстаўленую прапанову, зрабіўшы свае заўвагі па вынесеным на абмеркаванне пытаннях. Таксама дадзены шэраг даручэнняў па аптымізацыі структуры Дзяржпагранкамітэта, больш эфектыўным выкарыстанні наяўных сіл і сродкаў.

ПРЫКЛАД СУПРАЦОЎНІЦТВА

Міжканфесійны дыялог праходзіць у Мінску

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр ЛУКАШЭНКА накіраваў віншаванне ўдзельнікам ІV Еўрапейскага праслаўна-каталіцкага форуму: «Рэлігія і культурная разнастайнасць: выклікі хрысціянскім цэрквам у Еўропе».

«Сёння асабліва важнае значэнне для ўсёй еўрапейскай супольнасці набываюць пытанні захавання духоўных асноў і традыцыйных каштоўнасцяў. Менавіта таму настолькі актуальныя задачы, якія ставіць перад сабой сённяшні форум, — абмеркаваць шляхі міжканфесійнага дыялогу, асабліва падкрэсліць місію хрысціянства ў сучасным свеце», — гаворыцца ў віншаванні кіраўніка беларускай дзяржавы.

Першыя тры форуму праходзілі ў Італіі, Грэцыі і Партугаліі. Цяпер сталіцай міжканфесійнага дыялогу стала Беларусь. Ініцыятарамі глабальнай сустрэчы рэлігійных дзеячаў у нашай краіне сталі Мітрапаліт Філарэт, які сёння з'яўляецца ганаровым Патрыярхам Экзархам усёй Беларусі (Беларуская праваслаўная царква), і Мітрапаліт Мінска-Магілёўскай Архіепіскап Тадэвуш Кандрусевіч (Рыма-каталіцкі ў Беларусі). Таксама значны ўклад у арганізацыю форуму ўнесла міжнароднае грамадскае аб'яднанне «Хрысціянскі адукацыйны цэнтр імя святых Мядоўдзі і Кірільы».

Яшчэ з самага пачатку свайго архіепіскапскага служэння ў Беларусі каардынацыю дзейнасці форуму ўзначаліў Мітрапаліт Мінскі і Слуцкі Павел, Патрыярх Экзарх усёй Беларусі.

Форум распачаў 2 чэрвеня і працягнецца да 6 чэрвеня па благаслаўленні Свяцейшага Патрыярха Маскоўскага і ўсяе Русі Кірыла. У сустрэчы бяруць удзел прадстаўнікі 22 краін свету. Сярод выступоўцаў — вядомыя багасловы, рэлігійныя аўтары і філосафы. Мэта форуму — кансалідацыя хрысціянскіх сіл Еўропы для супольнага евангельскага сведчання сучаснаму свету і абароны хрысціянскіх каштоўнасцяў ва ўмовах секулярнага грамадства.

На прэс-канферэнцыі, прысвечанай форуму, настаяцель храма Усіх Святых (Мінск) протаіерэй Фёдар Поўны падкрэсліў, што вельмі важным з боку кіраўніцтва Беларусі і СМІ з'яўляецца магчымасць замацаваць у свядомасці людзей ідэю міжрэлігійнага і міжнацыянальнага міру і супрацоўніцтва. Гэта будзе прыкладам для ўсіх веруючых і няверуючых жыхароў нашай краіны.

Наталія ТАЛІВІНСКАЯ.

Лёсы людскія

РЭЦЭПТ ДАЎГАЛЕЦЦЯ

93-гадовая мінчанка Ганна Савельева не любіць скандалы і ніколі нікога не асуджае

Усе мы, дзеці эпохі, якая ўзносіць культ маладосці, баімся і не хочам нават думаць пра старасць. Але што зробіш, калі, як заўважыла ішча Фаіна Раневская, старэць сумна, але гэта адзіны спосаб жыць доўга... Дык ці трэба панічна баяцца старасці? З гэтым пытаннем карэспандэнтка «Звязды» прыйшла да 93-гадовай мінчанкі Ганны Савельевай: было цікава пагаварыць з чалавекам, які пражыў такое доўгае жыццё.

браты загінулі ў вайну. Мы адразу пасля вайны жылі бедна, усё згара-ла. Перажылі і голад, і хілад. Збіра-лі на полі пніную бульбу, пусkali на аладкі...
СТАР

СКАРДЗІЦЦА І ГАВАРЫЦЬ ПРА СУМНАЕ НЕ ЛЮБІЦЬ

Наогул, мы гаварылі з Ганнай Васільеўнай пра ўсё на свеце, пачынаючы ад яе маладосці і заканчваючы апошнімі падзеямі ва Украіне.

Ганна Васільеўна чытае газеты і глядзіць тэлевізар, так што ў курсе таго, што адбываецца ў краіне і ў свеце. Хоць і прызнаецца, што палітыкай не вельмі цікавіцца. На-

конт Украіны толькі ўздыхае: «Гэта страшна...». І каму, як ні ёй, якая нарадзілася ў далёкім 1921 годзе і на сабе выпрабавала жахі Вялікай Айчыннай, ведаць, што гэта такое — кроў і вайна? Пахлыла жанчына сама родам з пад Мінска, з Валалакаўска.

— Нас у сям'і было шасцёра: тры браты і тры сястры, — успамінае яна. — Сёстры жывуць у Маскве, а

Сезонны клопат

«ПАЛЯВАННЕ» НА ДАЧЫ СТАРТУЕ СА СПАЗНЕННЕМ

Попыту на арэнду загараднай нерухомаści ў маі амаль не было. Звычайна ў пачатку дачнага сезона сталічныя агенствы нерухомаści пачынаюць прапаноўваць сваім кліентам арэнду прыватнага жылля за межамі галоўнага мегаполіса краіны. Нешта падобнае назіралася сёлета і ў апошнюю дэкаду красавіка. Аднак сусветнае першынясто па хакеі ў Мінску «падрэзала» мяркуемы сезонны попыт на здымку загарадную нерухомасть амаль цалкам. Карэспандэнт «Звязды» вырашыў высветліць, якія цяпер існуюць варыянты для тых, хто збіраецца правесці сваю адпачынак за горадам. У гэтай сітуацыі нам дапамагла разабрацца намеснік генеральнага дырэктара Цэнтра гандлю нерухомацю «ПАКАДАН» Аксана ЛУКАШЭВІЧ.

Далучайцеся!

НА КАНІКУЛЫ — З ДОБРАЙ КНІГАЙ

Лета прыйшло! Беларускіх школьнікаў ужо чакаюць гульні на вуліцы да позняга вечара, паездкі на экскурсіі, удзел у зямельных мерапрыемствах, вясёлыя летнія змены ў лагерах. Паўсюль дзеці будуць суправаджаць іх добрыя сябры: дзіцячыя кніжкі, хлопчыкі і... кнігі.

«Лета з добрай кнігай» — рэспубліканская акцыя, што пачалася ў Мінску разам з летнімі канікуламі. Ініцыятары — Міністэрства інфармацыі краіны, Мінскі гарвыканкам, Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі. Старт дзіцячай кніжнай эстафеды далі ў сталічным парку імя Горкага. Сутнасць акцыі — зрабіць кнігу верным сябрам, які пазнаецца ў радасці, адпачывае на летніх канікулах і набіраецца яркіх уражанняў разам з дзіцём. Таму парк і скверы рэспублікі, школьныя двары, пляцоўкі летніх дзіцячых

лагераў упрыгожаць сталажы з каляровымі кнігамі, што выдаюцца ў нашай краіне. Цяпер па новаму чытаю дзіцячыя кнігі, бо ў мяне дома ёсць пакаленне малых, з якімі трэба прайсці і Сяргея Міхалко-ва, і Агнію Барто, — расказвае першы намеснік міністра ін-

фармацыі Рэспублікі Беларусь Лілія АНАНІЧ.

— Кніга — гэта глыбокае чытанне, фарміраванне культуры, выхаванне асобы. Яна нясе дабра, дае веды, у асаблівай форме дапамагае дзеці даведацца пра гісторыю сваёй краіны. Трэба вярнуць дзіцяці да чытання, нагадаць пра тое, што модныя гаджэты не могуць замяніць ім папярочнага сябра.

Сёння 20 працэнтаў ад усіх кніг, што выдаюцца ў Беларусі, складаюць кнігі для маленькіх чытачоў. Сучасная беларуская дзіцячая кніга добра лістраваная. Яна дзіцяці ўжо знаёмымі многім пакаленням беларусаў гісторыямі і знаёміць малых з новымі цікавымі прыгодамі. Аднак Лілія Анічаніч адзначае, што пошук новых аўтараў і напісанне новых твораў, як і раней, вельмі актуальная задача для кнігавыдаўцаў. Да «Лета з добрай кнігай» далучыліся вядучыя беларускія кніжныя выданні, у тым ліку і Выдавецкі дом «Звязда», органы ўлады, Саюз пісьменнікаў Беларусі. Пасля Мінска кніжніку эстафету павінны падхапіць і астатнія гарады краіны, каб у парк і скверы дзеці прыйшлі не толькі адпачыць, але і завесці новага вернага сябра — кнігу.

Любоў БЯЛЯВА.
Фота аўтара.

ХРОНІКА АПОШНІХ ПАДЗЕЙ

У СІБІРЫ ЗАСТАЮЦА ЗАТОПЛЕНІМІ ЧАТЫРЫ РЭГІЁНЫ

У Сібіры складаная паводкавая сітуацыя, выкліканая бесперапыннымі ападкамі, захоўваюцца ў чатырох рэгіёнах — Алтайскім краі, Рэспубліцы Алтай, Хакасіі і Рэспубліцы Тува. Стыхія закранула 21 муніцыпальны раён. Колькасць падтопленых дамоў дасягнула 7497. У зоне падтаплення апынуліся 21,4 тысячы чалавек. Жыхары пацярпелых дамоў аселены ў пункты часовага размяшчэння і па сваяках.

КРЫМСКІ РУБЕЛЬ

Крым цалкам перайшоў на расійскі рубель. У краях зніклі дваіныя цэннікі. Усе наяўныя і безнаўныя разлікі будуць праводзіцца ў расійскіх рублях, а ўкраінская грыўня атрымае статус замежнай валюты. Расійскі рубель стаў афіцыйнай валютай Крыма адразу пасля далучэння да Расіі 21 сакавіка. Але наяўная грыўня можна было разлічвацца паўсюдна да чэрвеня.

КАРОЛЬ ІСПАНІІ АДРОКСЯ АД ПРАСТОЛА

У Іспаніі кароль Хуан Карлас I, які кіраваў краінай з 1975 года, вырашыў адрачыся ад прастола. Пра гэта ў панядзелак абвясціў прэм'ер-міністр краіны. На працягу свайго праўлення 76-гадовы Хуан Карлас лічыўся адным з найбольш папулярных манархаў у свеце. Аднак у апошні час многія іспанцы страцілі давер да караля, у асноўным з-за карупцыйнага скандалу з удзелам яго дачкі і зяця. Цяпер прастол прыойдзе да 45-гадовага сына Хуан Карласа — прынца Астурыйскага Феліпа.

СЫНА ПЕЛЕ АСУДЗІЛІ НА 33 ГАДЫ

Эдсан Чолбі Насіменту, былы варатар клуба «Сантас», сын знакамітага бразільскага футбаліста Пеле, асуджаны на 33 гады зняволення за адмыванне грошай ад наркагандлю, паведамляе бразільская медыя-агентства Globo. Насіменту мае права абскардзіць прысуд. Галкіпер прыйшоўся пакаіць спорт у 29 гадоў пасля таго, як яго асудзілі на шэсць месяцаў пазбаўлення волі за ўдзел у вулічных гонках, у выніку якіх разбіўся матацыкліст. У 2005 годзе яго арыштавалі за гандаль какаінам, а ў 2006 годзе Насіменту выйшаў на волю.

КОРАТКА

З учарашняга дня пачалася выплата матэрыяльнай дапамогі ветэранам Вялікай Айчыннай вайны да 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Беларусь зарабіла на чэмпіянаце свету па хакеі больш за 14 млн еўра. У перыяд правядзення ЧС на трыбунах «Мінск-Арэны» і «Чжоўка-Арэны» пабылі 643 тыс. 434 гледачы (у сярэднім на адным матчы — больш за 10 000). Гэта новы рэкорд за ўвесь час правядзення чэмпіянатаў свету па хакеі.

Прадстаўнікі 26 краін прымуць удзел у IX Беларускім міжнародным медыяфоруме «Партнёрства ў імя будучыні: рэаліі глабальнага свету», які пройдзе 8-12 чэрвеня.

Новыя ўспышкі асабіла небяспечнага захворвання — афрыканскай чумы свіней (АЧС) зарэгістраваны ў Польшчы і Смаленскай вобласці Расіі.

У Смілавічах можа з'явіцца помнік мастаку Парыжскай школы Хаіму Суціну, паведаміла намеснік старшыні Чэрвеньскага райвыканкама па сацыяльнай сферы і ідэалагічнай рабоце Ала Шахоўска.

ЗВЯЗДА
Да чытацтва з любов'ю!

ШАНОЎНЫЯ СЯБРЫ!

Падпісача на газету можна ў любым аддзяленні паштовай сувязі; з дапамогай аплата-даведачнага тэрміналу РУП «Бел-пошта»; праз сістэму «інтэрнэт-падпіска» на сайце www.belpost.by; у кіёсках «Белсаюздрука»; ў пашталёнаў.

Пачалася падпіска на «Звязду» на III квартал 2014 года!

Індэкс/перыяд	1 месяц	3 месяцы
63850 (для індыўідуальных падпісчыкаў)	57 000	171 000
63145 (для ветэрану ВОВ і пенсіянераў)	51 300	153 900
63858 (для ведамасных падпісчыкаў)	125 000	375 000
63239 (ведамасная падпіска для устаноў міністэрстваў адукацыі, культуры і аховы здароўя)	112 500	337 500

Агульныя каштоўнасці

ДЫПЛАМАТЫ Добрай волі

Дар'я Домрачава, трохразовая чэмпіёнка Алімпійскіх гульняў у Сочи, стала паслом добрай волі Арганізацыі Аб'яднаных Нацый. На гэтую ганаровую пасаду яе намініравала падчас візіту ў нашу краіну Хелен КЛАРК, адміністратар Праграмы развіцця ААН.

ФОТА БІЛКА

Мэта паслу добрай волі — дазволіць вядомым людзям розных краін выкарыстоўваць свой уплыў на аўдыторыю, каб звярнуць яе ўвагу на важныя праблемы краіны, рэгіёна, свету. Як заўважыла Хелен Кларк, Праграма развіцця ААН працуе з шэрагам вядомых людзей (сярод іх — беларускі тэніст Максім Мірны, футбаліст Ранальда, тэнісістка Марыя Шарапава), якія сталі пасламі добрай волі.

Дзякуючы сваім дасягненням Дар'я Домрачава таксама атрымала гэтак званую «Знак добрай волі». Мы імкнёмся працаваць з маладымі людзьмі, якія прапугандуюць здаровы лад жыцця, а беларуская біятлістка мае вельмі шмат дасягненняў, у тым ліку і алімпійскія ўзнагароды. Я ўпэўнена, яна зможа донесці да аўдыторыі каштоўнасці, звязаныя са спортам і фізічнай культурай. Важна тое, што Дар'я — жанчына, што яна дабілася вялікіх поспехаў у спорце, бо вельмі часта дзвючаты пасля заканчэння школы больш не займаюцца ні спортам, ні фізічнай культурай.

Хелен Кларк паведаміла пра тое, што яе арганізацыя распрацоўвае стратэгію, накіраваную на маладзёжную аўдыторыю.

Нам неабходны вядомыя людзі, лідары, бо яны валодаюць вялікім уплывам, — адзначыла прадстаўніца ААН. — Дар'я будзе прымаць удзел у рознага кшталту дабрачынных мерапрыемствах, рэкламных кампаніях. Мы будзем актыўна выкарыстоўваць яе вядомасць у сваёй працы.

Адміністратар Праграмы развіцця ААН не выключыла магчымасці, што і іншыя вядомыя беларускія спартсмены ў будучыні змогуць стаць пасламі добрай волі. Хелен Кларк упэўнена, што намініраванне Дар'я Домрачавай паслужыць добрым пачаткам для гэтага.

У сваю чаргу, спартсменка прызналася, што ганарыцца новай місіяй. Па словах біятлісткі, яна і раней папулярна заваявала здаровы лад жыцця, але цяпер дзякуючы супрацоўніцтву з ААН вынікі ў гэтым кірунку стануць яшчэ больш значымі.

Надзея ЮШКЕВІЧ

МАЎКЛІВЫЯ СВЕДКІ ПОДЗВІГУ

Лічаныя дні застаюцца да адкрыцця Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны

На стадыі завяршэння аздабняў работы, на фінішнай прамофарміраванне шматлікіх экспазіцый. Пра гэта расказаў дырэктар музея Мікалай СКОБЕЛЕУ.

— Аснову экспазіцыі складаюць унікальныя прадметы: асабістыя рэчы партызан, воінаў Чырвонай Арміі, фотадакументы, партызанская зброя, рукапісны партызанскі друк і шмат што іншае, — значыць Мікалай Скобелеў. — Існуюць дзве вельмі рэдкія і ўнікальныя калекцыі — «Партызанская зброя» і «Партызанскі друк». Вядома, экспазіцыя змянілася. Яна стала больш сучаснай, а ў новым музеі — яшчэ і цікавейшай. Будучы выкарыстаны шматлікія сучасныя тэхнічныя сродкі: мультымедыяныя канструкцыі, вучэбна-педагагічныя станцыі, лазерныя выявы і іншыя.

Як паведаміў дырэктар музея, цяпер гаюльнай цяжкасць — завяршэнне пераезду, які амаль скончаны, і стварэнне новай экспазіцыі. Кожны музейны прадмет патрабуе старанна запакіравання, правярэння, скласці вопіс, укладзі ў спецыяльныя скрыні, забяспечыць пагрукну, транспарціроўку, ахова і, адпаведна, прыехаўшы ў новы будынак, яго гэтак жа акуратна дастаць, звернуць з дакументамі і выкласці ў пэўнае месца.

— Такіх экспанатаў у нас больш чым 142 тысячы, і можна ўявіць, які каласальны аб'ём працы выканалі нашы супрацоўнікі, — падкрэсліў Мікалай Віталевіч. — Вядома, цяжкасці звязаны і са сісцёмнымі тэрмінамі, у якія мы павінны ўкладзіцца. Даводзіцца працаваць і па вечарах, і ў выхадныя дні. Але мы разумеем адказнасць і з гэтай задачай упэўнена справіляемся.

Як прызнаў дырэктар, пэўнай цяжкасцю стала і развіццё са старым будынкам музея. Асабліва для людзей, якія працавалі там па 20—30 гадоў. Напрыклад, намеснік гаюльнага захаваўніка фонда музея Галіна СКАРЫНКА чатыры дзесяцігоддзі свайго жыцця аддала музейнай справе ў сценах былога будынка. «Маральна развіццё з ім, вядома, вельмі складана. Але прычынам у новых сценах да нашага новага музейнага жыцця», — дадаў Мікалай Скобелеў.

Для наведвальнікаў Беларускага дзяржаўнага музея гісторыі Вялікай Айчыннай вайны адкрыццё ў дні святкавання 70-годдзя вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў. Першых туды запрасіць ветэраны — тых, хто здабыў Перамогу. Разам з імі адзначыць новы музей школынікі, моладзь, прадстаўнікі грамадскіх арганізацый. Каб адкрыццё прайшло ярка і ўрачыста, у музеі адбудзецца шэраг мерапрыемстваў, якія ўвойдуць у гісторыю ўжо новага збудавання.

Вараніка КАНОТА.

Ведай нашых!

У КІБЕРСПОРЦЕ НАМ РОЎНЫХ НЯМА!

Беларуская каманда перамагла ў спаборніцтвах па Dota 2 на прэстыжным кіберфестывалі TechLabs Cup BY Season 2

У мінулы суботы першы паверх мінскага гандлёвага цэнтру «Сталіца» на увесь дзень стаў пляцоўкай для баўлення часу ачыннымі аматарамі кіберспорту. Тут праходзіў фінал буйнейшага на тэрыторыі СНД кіберфестывала TechLabs Cup, арганізаванага парталам TechLabs.pro і Беларускай рэспубліканскай асацыяцыяй моладзі. Галоўным мерапрыемствам у межах форуму сталі спаборніцтвы па Dota 2 — камп'ютарнай гульні ў жанры каманднай стратэгіі. У фінале ўдзельнічалі чатыры каманды: расійскія Virtus.pro, D1168 і Relax, а таксама беларуская Power Rangers.

ФОТА БІЛКА

АД АМНІСТЫІ ДА ПРАВА НА АБОРТ

Чарговае пасяджэнне прайшло ў Савеце Рэспублікі

Сенатары разгледзелі 16 пытанняў, сярод якіх — законпраекты, якія тычацца амністыі, стасункаў дзяржавы з беларусамі замежжа, змен і дапаўненняў у Закон Рэспублікі Беларусь «Аб ахове здароўя», а таксама некаторыя законы нашай краіны па пытаннях аховы аэравага слоя...

Права на працу

У сувязі з 70-годдзем вызвалення Беларусі ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў шэраг асаблівых атрымае магчымасць выйсці на волю раней за прызначаны тэрмін. Гэтыя людзі змогуць стаць паўнацэннымі членамі грамадства.

— Законпраект вызначае суб'екты, якія будуць адказваць за рэабілітацыю амністаных, — гэта нашы выканаўчыя камітэты, — заўважыў намеснік міністра ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, начальнік міліцыйскага грамадскага б'яспекі Мікалай МЕЛЬЧАНКА ў размове з жур-

налістамі. — Прадугледжана выдзяленне сродкаў на падтрымку тых, хто выйдзе на волю. Акрамя гэтага, выканаўчыя органы ўлады прадаставяць амністаным рэзэрвовыя працоўныя месцы.

Абараніць планету

Дзмітрый ЧАРНЯКОЎ, член Пастаяннай камісіі па рэгіянальнай палітыцы і мясцовым самакіраванні, дырэктар Гомельскага хімічнага завода, выступаў дакладчыкам па законпраекце, што закранае праблему аховы аэравага слоя: — Яшчэ ў часы Савецкага Саюза наша краіна прыняла на сябе абавязкі Венскай канвенцыі, а таксама Манрэальскага пратакола, якія тычацца абароны аэравага слоя, у тым ліку рэалізацыі мерапрыемстваў па пазганым скарачэнні выкарыстання аэра-разбуруальных рэчываў да пэўнай адмовы ад іх.

У новым законпраекце пра-дугледжаны шэраг мер, у тым ліку і стымуляцыйнага характара, накіраваных на распрацоўку

азонабэрагальных тэхналогій, а таксама тэхналогій па ўтылізацыі рэчываў, што разбураюць аэравае плаці.

Новаўведзены забараняючы выкарыстанне такіх хімікалі пры ўзвядзенні і капітальным рамонт аб'ектаў будаўніцтва. Акрамя гэтага, уведзены пэўныя абмежаванні і забароны на ўвоз на тэрыторыю Рэспублікі Беларусь аэраразбуруальных рэчываў. Таксама не дазваляецца вытворчасць іх у нашай краіне.

Вырашае жанчына

Сярод змен і дапаўненняў у Закон «Аб ахове здароўя» значнае месца займаюць тыя, што закранаюць праблему аборту. Анжаліка ДАРАГАКУПЕЦ, член Пастаяннай камісіі па адукацыі, навуцы, культуры і сацыяльным развіццям, намеснік гаюльнага ўрача па медыцынскай частцы Гомельскага абласнога клінічнага кардыялагічнага цэнтру, расказала пра асаблівасці гэтых новаўведзэнняў: — Закон захоўвае права жан-

чыны на самастойнае вырашэнне права на мацярынства. У той жа час законпраект прадугледжвае, што урач-спецыяліст мае права адмовіцца ад здзяйснення перарывання цяжарнасці па ўласных прычынах. Гэта права можа ажыццяўляць у тым выпадку, калі ёсць пісьмовае паведамленне кіраўніка арганізацыі аховы здароўя. Пасля атрымання адмовы ад ўрача кіраўнікі арганізацыі аховы здароўя арганізуюць правядзенне аборту, але гэта будзе рабіць іншы спецыяліст.

Яшчэ адным новаўведзэннем на гэтай тэме з'яўляецца перадаабортнае псіхалагічнае кансультаванне. Кожная арганізацыя аховы здароўя, якая здзяйсняе такі від медыцынскіх паслуг, павінна стварыць умовы для такога кансультавання. Па меркаванні медыкаў, гэта прывядзе да зніжэння колькасці аборту і, як вынік, да паліпшэння дэмаграфічнай сітуацыі ў краіне.

У Беларусі штогод праводзіцца больш за 5 тысяч аперацый па перарыванні цяжарнасці. — Надзея ЮШКЕВІЧ.

Прыёмная кампанія-2014

106 ТЫСЯЧ ПРЭТЭНДЭНТАЎ НА СТУДЭНЦКІ БІЛЕТ

Прыкладна 5 тысяч чалавек адклалі свой візіт у пункты рэгістрацыі ўдзельніцкай цэнтралізаванага тэсціравання на самы апошні дзень. 1 чэрвеня ў 18 гадзін аўтаматызаваная сістэма рэгістрацыі ўдзельніцкай ЦТ была адключана. Сваё жаданне ўдзельнічаць у прыёмнай кампаніі выказалі 105 тысяч 693 чалавекі. Летась, нагадаем, ахвотных здаваць ЦТ было 117 тысяч чалавек. Праўда, дайшлі да экзаменацыйных аўдыторый з іх толькі 113 тысяч. Такім чынам, колькасць ахвотных атрымліваць вышэйшую і сярэднюю спецыяльную адукацыю зноў скарацілася. Для параўнання: два гады таму на ЦТ зарэгістравалі 141,5 тысячы чалавек, а, напрыклад, у 2010 годзе іх колькасць даходзіла да 173 тысяч чалавек.

Самай масавай дысцыплінай на ЦТ стала руская мова: яе плануюць здаваць больш як 78 тысяч чалавек. А беларускую мову выбралі толькі 26 тысяч абітурыентаў. 65 тысяч чалавек будуць пісаць тэсты па матэматыцы. Крыху больш за 30 тысяч — пройдуць тэсціраванне па фізіцы. 19 тысяч прэтендэнтаў на студэнцкі білет аформілі пропускі на англійскую мову, 21 тысяча — на біялогію, 13 тысяч — на хімію. 10 тысяч чалавек плануюць здаваць грамадазнаўства і 17 тысяч — гісторыю Беларусі. А самыя малаколькасныя дысцыпліны на ЦТ — нямецкая мова (яе здаюць крыху больш як 3 тысячы чалавек), геаграфія (больш як 1,6 тысячы чалавек), сусветная гісторыя найноўшага часу (крыху больш за тысячы чалавек), французская (763 чалавек) і іспанская мовы (196 чалавек).

Нагадаем, што цэнтралізаванае тэсціраванне стартуе ў Беларусі 14 чэрвеня. І першымі ў пункты правядзення ЦТ пройдуць абітурыенты, якія пажадалі здаваць родную мову. 15 чэрвеня экзаменацыйныя аўдыторыі ў навучальных

ФОТА БІЛКА

установах чакаюць абітурыентаў, якія здаюць рускую мову. А ў апошні дзень тэсціравання — 28 чэрвеня — абітурыенты будуць пісаць тэсты па геаграфіі.

Нагадаем, што перарэгістрацыя абітурыентаў для ўдзелу ў ЦТ ў рэзервовы дзень будзе весціся з 27 чэрвеня да 1 ліпеня. Да здачи тэст-іспытаў у рэзервовы дзень будуць дапушчаны толькі тыя абітурыенты, якія змогуць даказаць, што ў іх былі сур'ёзныя прычыны для таго, каб пралуціць экзамен (напрыклад, прад'явіць даведку пра сваю хваробу). Калі абітурыенты ўдзельнічалі ў ЦТ у асноўны дзень, але не змаглі дайсца сваю работу з-за пагаршэння стану здароўя, яны таксама змогуць скарыстацца рэзервовым днём.

Рэгістрацыя для ўдзелу ў тэсціраванні ў рэзервовы дзень будзе весціся ў Брэсцкім дзяржаўным тэхнічным універсітэце, Віцебскім дзяржаўным тэхналагічным універсітэце,

Гомельскім дзяржаўным тэхнічным універсітэце, Гродзенскім дзяржаўным універсітэце імя Я. Купалы, Беларуска-Расійскім універсітэце і ў Беларуска-дзяржаўным універсітэце.

З сабой трэба мець пропуск на тэсціраванне, якое было прапушчана, дакумент, які сведчыць асобу абітурыента, і дакумент, які пацвярджае ўважлівую прычыну няўкці. Пунктам правядзення цэнтралізаванага тэсціравання па ўсіх вучэбных дысцыплінах у рэзервовы дзень (5 ліпеня) прызначаны Беларуска-дзяржаўны ўніверсітэт, але здаць у гэты дзень можна будзе толькі адну вучэбную дысцыпліну.

Надзея НІКАЛАЕВА

АПК: праблемы і рашэнні

ЯК ЖЫВЁЛУ НАКОРМІШ — ТАК АД ЯЕ І АТРЫМАЕШ

Ігнараванне гэтай прапіс-ной ісціны многімі сельгас-прадпрыемствамі — адна з галоўных прычын таго, што вялізныя сродкі, укладзеныя ў сучасныя малочна-варыя фермы і комплексы, пакуль не даюць належнай аддачы. Гэтак п'яніце было ключавым падчас камітэта дзяржаўнага кантролю Гродзенскай вобласці, якая адбылася ў будынку аблвыканкама з удзелам кіруючых работнікаў уладнай «вертыкалі».

Вобласць не выканала леташняе заданне па вытворчасці малака, ды і сёлета ў першым квартале складалае неспрыяльная сітуацыя: сярэдня ўдой ад каровы — 1192 кг, што на 32 кг менш за леташні ўзровень. Пры гэтым адна з прычын — нізкая эфектыўнасць работы сучасных малочна-таварных аб'ектаў. Так, ёсць лідары, у якіх можна пау-чыцца грамадскаму гаспадаранню, калі затраты ў новай тэхналогіі акупірацца належнымі аб'ёмамі высокакачэснай прадукцыі (на-

прыклад, у сельгаскааператыве «Свіслач» Гродзенскага раёна цяпер каровы даюць штодзённа па 24 літры малака, і яго рэнтабельнасць перавышае 70%). Разам з тым, толькі на трох з сямнаццаці фермаў, пабудаваных згодна з прэзідэнцкім Указам № 332, забяспечаны ўдой на карову 7000 кг за год, што прадугледжвалася праектам. А 5 аб'ектаў нават не выйшлі на ўзровень 2012 года. На некаторых новых фермах атрымліваюць прадукцыі менш, чым у сярэднім па вобласці.

На камітэце Камітэта дзяржаўна-ролі Гродзенскай вобласці адна-чалася, што новыя комплексы не заўсёды як след аснашчаюцца. Некаторыя былі запусчаны ў экс-плуатацыю без прафілактычных мераў для цялят, а 12 дзіцячых уста-ноў беларускай вытворчасці з самага пачатку не мелі камп'ю-тарнага ўпліку. З іншага боку, ёсць факты, калі фермы камп'ютарна забяспечаны, але тым, не пра-цуюць. Альбо разбураецца нядаўна пабудаванае — сянажныя тран-шэі, падлогі, агароджы...

най галіны, невыкананне тэхна-лагічных рэжымаў вытворчасці кармоў і, адпаведна, іх дэфіцыт па структуры і якасці. Адсюль — пра-валы і па колькасці, і па якасных паказчыках атрыманага малака, а таксама хваробы жывёлы, якія прыводзяць да росту яе падзяжы. Пры гэтым, здароўе, праклі ў арганізацыі работы хваваюца за прыпіскамі нарыхтаваных кармоў, ёсць факты ўтойвання падзяжы жывёлы.

Ёсць факты, калі фермы камп'ютарна забяспечаны, але тым, не пра-цуюць. Альбо разбураецца нядаўна пабудаванае — сянажныя тран-шэі, падлогі, агароджы...

Ці не паўторацца гібы з нарых-тоўкай кармоў і сёлета? Паводле інфармацыі камітэта па сельскай гаспадарцы і харчаванні Гродзен-скага аблвыканкама, з удзелам спецыялістаў ветэрынарнай служ-бы наладжаны строгі кантроль, каб пры закладцы кармамі літаральна

кожнай траншэі выконвалі ўсе не-абходныя патрабаванні. Усё расліс-на, што і каму трэба рабіць — толькі выконвай. А не хапае ведаў — дай заўкту на абучэнне кадраў і атры-маў дапамогу ад вопытных калег. Аднак і сёння пры нарыхтоўцы кар-моў ужо выяўлены факты безгас-падарчасці. Альбо траншэя як след не ўтрамбавана — з перавышэннем неабходнай тэмпературы закладзе-най масы (і толькі пасля ўмяшання правярочных наводзіцца парадак). Альбо вадамеры не даюць даклад-ных звестак аб вільготнасці паказ-чыках зялёнай масы...

Якія яшчэ аргументы не хапае для разумення, што кармы ў жы-вёлагадоўлі — гэта аснова ўсёго? Няўжо толькі больш строгіх мер адказнасці? Хаця непадалёк, у тых жа самых умовах працуюць гаспадаркі, куды не трэба ехаць кантралярам, каб прасачыць за правільнасцю тэхналогіі нарыхтоў-кі і выкарыстання кармоў. Бо там разуменне, які жывёлу накарміш — так ад яе і атрымаеш. А адсюль і эканаміка сельгаспрадпрыемства, і заробкі людзей.

Барыс ПРАКОПЧЫК

НАВІНЫ

У МАЛІНАЎКУ — НА МЕТРО Сёння павінна адкрыцца новая станцыя Мінскага метрапалітэна «Малінаўка»: першы цягнік, як плануецца, адправіцца з яе ў 15.00.

Новая станцыя пабудавана на перасячэнні праспекта Дзяржынскага і вуліцы Ясеніна побач з мікрараёнамі Малінаўка і Брыльвічы. Яна стане канчатковым прыпынкам першай — Маскоўскай — лініі метро. Першапачаткова адкрыць гэтую станцыю планавалася сёлета ў астрычэніку, але метрабуду-цам паставілі задачу максімальна скараціць гэты тэрмін.

Новая станцыя адрозніваецца ад пасажырапакот ад 20 тысяч чалавек за суткі. Разам з яе адкрыццём будуць уведзены ў эксплуатацыю яшчэ пяць рухомах саставаў, дадаткова закуплены метрапалітэна. Кожны — з пяці вагонаў. Ахі-тэктурнае аблічча «Малінаўкі» уяўляе сабой устаноўленыя на пудзых сценах панэлі са стылізаванымі выявамі кустоў маліны, на платформе — калон з выявамі дрэў. Каляровая гама ў інтэр'еры — зялёныя і светлыя фісташкавыя тоны.

На станцыі ўстаноўлены ліфты. Пакой даглядаў мя рэнт-генаграфічны сканер для правэркі багажу пасажыраў. Такія пакой пакуль ёсць толькі на сямі станцыях метрапалітэна.

Сяргей РАСОЛЬКА.

БАНКАЎСКІЯ КАРТКІ АБАНЕНТАЎ МТС — ПАД АБАРОНАЙ

Анлайн-магазін МТС стаў першай віртуальнай пля-цоўкай, дзе рэалізаваны праект па аплаце тавараў з дапамогай банкаўскай карткі без уводу сакрэтных даных свайго карт-рахунку.

М-Банкінг — гэта сэрвіс, які цяпер можа выкарыстоўвацца для аплаты тавараў па банкаўскай картцы ў інтэрнэт-магазі-нах. Пры гэтым для здзяйснення пакупкі карыстальніку да-статкова ўвесці нумар мабільнага тэлефона, на які зарэгіс-трованы М-Банкінг. Сістэма адпраўляе на згаданы кліентам нумар тэлефона запыт для пацвярджэння плацяжы. Пасля атрымання пацвярджэння грошы спісваюцца з карткі, да якой прывязаны гэты нумар тэлефона. Такім чынам, пакупкі пры аплаце тавараў ўводзіць мінімум інфармацыі і «не засвечвае» ў інтэрнэце нумар і іншыя даныя свайго банкаўскай карткі.

«Новая сістэма аплаты праз мабільны нумар па ўзроўні б'яспекі значна пераўзыходзіць традыцыйны спосаб набыцця тавараў у інтэрнэце, у першую чаргу таму, што даныя банкаў-скай карткі кліента надзейна абаронены і нідзе не фігуруюць, Акрамя таго, М-Банкінг — больш просты і хуткі спосаб аплаты ў анлайн-магазіне», — адзначае начальнік упраўлення па раз-віцці сістэмы прыватнага плаццоўкі МТС Дзмітрый Памелаў.

Карыстацыя новай паслужай можна з дапамогай смарт-фона і устаноўленага мабільнага дадатку «M-Belarusbank». М-Банкінг даступны як для трымальнікаў карткаў Беларусбанка, так і для ўладальнікаў карткаў іншых банкаў.

Надзея НІКАЛАЕВА.

ЛЕТА ПАЧАЛОСЯ З ЗАЛЕВЫ

Першы летні дзень у сталіцы прайшоў пад знакам моцнага дажджу.

У выніку на 14 участках дарог адбылося падтапленне глыбінэй да 40 сантыметраў і спыненне руху транспарту. Часткова — ад 20 хвілін да 2 гадзін 40 хвілін — абмяжоўваўся рух 33 тралейбусных і 25 аўтобусных маршрутаў.

Таксама, паводле інфармацыі Міністэрства па надзвы-чайных сітуацыях, былі падтоплены пяць прыватных дома-ўладанняў (да аднаго метра на плошчы ў адзін гектар) па Гандльевым завулку, падвалы будынкаў па вуліцах Караля і Слабадской. З прыватнага жылга дома па Гандльевым завулку выратаваліні эвакуіравалі двух дзетак. З зоны падтаплення па вуліцы Ясеніна былі абдукоіраваны два аў-тамабілі.

Акрамя таго, у суботу моцны навалнічны фронт з пары-вамі да 20 метраў за секунду прайшоў у Горацкім раёне Магі-лёўскай вобласці. У выніку былі пашкоджаны шыферныя дахі дзюж жылых дамоў, двух вытворчых і 16 сельгасгаспадарчых будынкаў у двух населеных пунктах. Нікто не пацярпеў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

КАПРЫЗНЫ МАЙ, ВІЛЬГОТНЫ ЧЭРВЕНЬ...

На Брэстчыне з-за праліўных дажджоў церпяць стра-ты вяскоўцы, дачнікі, сельгаспрадпрыемствы. У міну-лай дэкадзе градам пабіла шмат пасеваў у Камянец-кім, Брэсцкім, Ганцавіцкім, Івацэвіцкім, Пінскім раёнах. 29 мая пасля моцнага ліўня аказаліся затопленымі некалькі вуліц прыватнага сектара брэсцкага мікра-раёна Вулька.

За дзесяць дзён, з 19 па 29 мая, у Драгічынскім раёне выпала амаль дзве нормы ападкаў. У такіх умовах не толькі нарыхтоўваць кармы надзвычайна складана, нават пасявіць жы-велу — цэлая праблема. На пашах утварыліся цэлыя азёры вады. Долгая пасевавае вясці стала практычна немагчыма: ніякая тэхніка не зойдзе на цэлы шэраг паляўка Бярозь-скага, Івацэвіцкага, Камянецкага раёнаў. Пакуль што страты пасевава спецыялісты папярэдне ацэньваюць у 5-7 працентаў. Цяпер усё залежыць ад чэрвеня. Калі дажджы спыняцца, ва-да хутка сядзе з паляў. Дзе-нідзе можна будзе выратаваць падтопленыя сельгаскультуры, у іншых месцах — перасеяць. На гэты і разлічваюць земляробы.

Святлана ЯСКЕВІЧ.

І ПОМНІК КНЯЗЮ АЛЬГЕРДУ

У Віцебскай плянуецца ўстанавіць помнік князю Аль-герду. Постамент для скульптуры зрабілі некалькі гадоў таму недалёка ад сімвала горада — будынка ратушы.

Падчас праўлення князя ў XIV стагоддзі Віцебск стаў мо-цным горадам у ваенным і гандльвым плане. Князь Альгерд у Віцебску чэрць стагоддзя. Узмацніў сама, будоваў і пе-рабудоваў храмы. Адкрыццё помніка стане адной са зна-кавых падзей у горадзе, які ў гэтым год актыўна рытуецца да святкавання 1040-й гадавіны заснавання і 70-й гадавіны вызвалення ад нямецка-фашысцкіх захопнікаў.

Адкрыццё помніка Альгерду запланавана на 27 чэрве-ня. У рамках Дня горада сярод іншых мерапрыемстваў — ва-енна-гістарычнае тэатралізаванае прадстаўленне, адкры-ццё мемарыяльнай дошкі знакамітаму сыну віцебскай зямлі Марку Фрадкіну, кампазітару, народнаму артысту СССР у гонар

Ёсць пытанне

ЦІ ТРЭБА КАСІЦЬ ДЗЬМУХАЎЦЫ?

БЯССПРЭЧНА, ВЯСНА — ПРЫГОЖАЯ ПАРА! ПЕРШЫЯ ПТУШКІ, ПЕРШЫЯ КВЕТКІ...

Не ведаю, як іншых, а мяне заўсёды радавалі і радуецца россып жытх дзьмухаўцоў. З імі ці не любі пейзаж выглядае шыкоўна! Шкада вольны, што нядоўга ён цешыць вочы: на безабранную траву няўхільна насасуваецца ўзброеная армія касцю.

Напэўна, справа гэта патрэбная. Толькі вольны ці ўсюды яе трэба рабіць? Прывесці ў парадак цэнтр горада — гэта вітаецца. А вольны навошта касіць на ўскраінах, навошта на абочынах дарог?

Наступнае пытанне. Як часта трэба касіць траву? Некалкі разоў за сезон — гэта, па-мойму, марнатраўства, гэта — не па-гаспадарску.

І яшчэ. Датушыць у вас заслужаныя выхадныя. Вы планавалі правесці іх у цішыні і спакоі, выслацца... Але вашы намеры могуць разбурыцца, як картачны дамок. Прыйдзеце касці, уключаць свае трымеры... З надыходам сезона іх шум з'яўляецца ўсюды і нервуе, можна сказаць, з рання да змярэння.

Дык, можа, у пэўных месцах усё ж ёсць сэнс выкарыстоўваць звычайна ручныя косы альбо нейкія іншыя, больш ціхія газонакасілікі?

Аляксандр КАЯШАЎ, г. Нясвіж.

Ад рэдакцыі. Некажане пытанне ўзнімае чытач: ці трэба змагацца з пустазеллем? Адкаж, як быццам, відэаочы: трэба! Хаця б таму, што баршчэўнікам і іншай прыгажосцю мы ўжо пазахапіліся... Але ж калі чалавека нешта турбуе...

Іншыя (у тым ліку чытачы) могуць яму адказаць.

НА БУДАЎНІЦТВА ЛАЗНІ ПАТРЕБНЫ ДАЗВОЛ

Майму сваяку 64 гады, ён пенсіянер, інвалід другой групы. Жыве адзін ва ўласным доме ў аграгарадку ў Бабруйскім раёне. Дом знаходзіцца за 50 метраў ад аўтадарогі рэспубліканскага значэння Брэст — Слуцк — Бабруйск — Масква. У яго ёсць драўляная лазня ў аварыйным стане (згніла). Побач з ёй дапамагі сабраць драўляны зруб лазні меншага памеру. Цяпер ён хоча разабраць стары зруб і ўстанавіць новы. Якія дзеянні павінен зрабіць сваяк, каб не трапіць пад адміністрацыйную адказнасць? Гавораць, што штраф можа быць у памеры больш за 5 мільёнаў рублёў.

Віктар Антонавіч СІНКАВЕЦ, г. Мінск

Запыт чытача ў межах сваёй кампетэнцыі разгледзеў Бабруйскі раённы выканаўчы камітэт.

«Вашаму сваяку неабходна звярнуцца па дазвол на праектаванне і будаўніцтва гаспадарчай пабудовы (лазні) — з дакументамі на зямельны ўчастак і тэхнічным пашпартам на жылы дом — у аддзел архітэктуры і будаўніцтва Бабруйскага райвыканкама (г. Бабруйск, вул. Пушкіна, д. 215 А, каб. 24. Час працы: панядзелак — пятніца з 8.00 да 17.00, перапынак на абеда з 13.00 да 14.00, тэлефон 720571)».

ПЕНСІЯ ПА СТРАЦЕ КАРМІЛЬЦА

Паважаны рэдакцыя, дапамажыце даведацца пра тое, ці маю я права атрымаць пенсію па страце кармільца на сына, калі я з яго бацькам была разведзена. Куды звяртацца і якія для гэтага патрэбныя дакументы?

Марына НЯДЗЕЛЬКА, Мінск.

Звяртацца патрэбна ва ўпраўленне сацыяльнай абароны па месцы жыхарства, — адказвае начальнік аддзела прызначэння і выплаты пенсій упраўлення сацыяльнай абароны адміністрацыі Партызанскага раёна Мінска Таццяна ГУРЭЦКАЯ. — Пенсія прызначаецца незалежна ад таго, былі бацькі жанатыя ці разведзеныя. Для гэтага патрэбна падаць ва ўпраўленне копію і арыгінал працоўнай кніжкі памерлага, копію і арыгінал ваеннага білета, копію і арыгінал атэстата, дыплома (дзённай формы навучання), даведкі аб зарплате з усіх месцаў працы за апошнія 30 гадоў (даведкі аб зарплате ўсіх работнікаў з 2003 года ёсць у электронных варыянтах, таму ва ўпраўленне трэба неслі даведкі з арганізацыі толькі да 2002 года ўключна), копію і арыгінал пасведчанна аб нараджэнні дзіцяці, копію і арыгінал пасведчанна аб смерці памерлага, пашпарт заўяўніка. Да пасведчанні дадуць такую пенсію прызначаецца незалежна ад таго, вучыцца ці працуе дзіця. Калі дзіця паўлетняе, то выплачваецца пенсія да 23 гадоў пры ўмове, што яго вучыцца на дзённай форме навучання. Пенсія прызначаецца ў адпаведнасці з артыкулам 35 Закона Рэспублікі Беларусь «Аб пенсійным забеспячэнні».

Памер такой пенсіі складае 40% сярэдняга заробку кармільца за ўвесь перыяд яго працы.

29 медалёў за 3 гады

10-ГАДОВЫ МАЦВЕЙ МАКРЭЦКІ, ВУЧАНЫ СТАЛІЧНАЙ ГІМНАЗІІ № 6, ЗАЙМАЕЦА ПЛАВАННЕМ ЧАЦВЁРТЫ ГОД, АДНАК УЖО САБРАЎ КАЛЕКЦЫЮ ЎЗНАГАРОД

Ледзь не кожны дзень Мацвей разам са школьным заплецнікам бярэ з сабой у гімназію і спартыўную форму. Заняткі плаваннем у спартыўным клубе БНТУ сталі для яго не толькі добрай традыцыяй. Яны пачалі прыносіць хлопчыку медалі за перамогі ў спаборніцтвах. Іх у Мацвея, між іншым, амаль 30!

— Вось гэты я атрымаў за другое месца ў Полацку, гэты — за другое месца на турніры ў Познані, яшчэ адно «серабро» прывёз з французскага горада Сэнт-Дзізье, бронзу — з Ганова і Мюнхена. — Мацвей паказвае нам кожны медаль, якія з іншымі прызамі і кубкамі знаходзіцца ў яго ўласным пакоі.

Ёсць у яго калекцыі і даволі «свежыя» каштоўныя кругляшы. Літаральна днямі ён у сваёй узроставай катэгорыі перамог у фінале дзіцячага фестывалю плавання «Залатая рыбка» на прызвы Аляксандры Герасімені і пацвердзіў свой жа леташні вынік.

— Пра «Залатую рыбку» мне распавяла мая настаўніца фіз-

культуры, — прыгаврае наш суразмоўца. — Дома ўсё раскажаў бацькам, і мы вырашылі, што трэба ўдзельнічаць. Спаборніцтвы праходзілі ў сабейне «Арляня». Я вельмі хацеў перамагчы і таму хваляваўся. На шчасце, 25-мэтроўку праплыў лепш за ўсіх і заняў першае месца. Я быў вельмі шчаслівы.

Адметнасць Мацвея і ў тым, што ён не займаецца спортам у спецыялізаванай спартыўнай школе, а трэніруецца ў сабейне «Алімп». Пры гэтым ён часам пераганяе тых, хто актыўна займаецца плаваннем у спецыялізаваных установах.

Цікава, што плаваннем Макрэцкі, які раней наведваў заняткі ў хакейнай школе «Юнацтва», займаецца тры гады. Кажы, што да гэтай справы яго заахвоціў сябар, з якім ён і прышоў у сабейн. Мацвей таксама захапіўся футбалам, тэннісам, пастаянна ходзіць разам з бацькам у спартыўную залу. Пры гэтым ён заўжды знаходзіць час, каб самастойна зрабіць хатняе заданне.

— Ён добра вучыцца ў школе. Захапляецца матэматыкай, англійскай мовай, па якой мае дзятка, — з гонарам зазначае Ларыса Івануна, маці Мацвея. — У яго характар лідара, аднак ён не зазнаецца і трымаецца нароўні з усімі.

Дарэчы, прафесійны спартсмен у сямі Макрэцкіх няма. Нягледзячы на гэта, бацькі імнунца прывіваць і Мацвею, і старэйшай дачцы Ангеліне, кандыдату ў майстры спорту па конным спорце, любоў да здаровага ладу жыцця. У маленькага Макрэцкага ўжо з'явіліся свае куміры ў спорце. Зразумела, плывуць.

— Калі гляджу спаборніцтвы па тэлевізары, «хварю» за Аляксандру Герасіменю, амерыканцаў Майкла Фэлса і Раяна Лохтэ. Мне таксама падабаецца аўстраліец Ян Торп, аднак ён ужо завяршыў кар'еру.

Зразумела, ёсць у Мацвея Макрэцкага і свая вялікая мара. — Хачу стаць алімпійскім чэмпіёнам!, — прызнаецца журналістам і бацькам маленькі пераможца і распылаецца ў шчырай усмешцы.

Тарас ШЧЫРЫ.

Конкурс

ЗАМІЛАВАННЕ І ТРЫВОГА

У МІНСКУ ПАДВЯЛІ ВЫНІКІ РЭСПУБЛІКАНСКАГА КОНКУРСУ ДЗІЦЯЧЫХ МАЛЮНКАЎ НА ЭКАЛАГІЧНУЮ ТЭМАТЫКУ

Што думаюць пра экалагічныя праблемы беларускія дзеці? Адкаж на гэтае пытанне мы шукалі ў малюнках, дасланных на рэспубліканскі конкурс, арганізатарам якога выступіла Міністэрства прыроды і аховы навакольнага асяроддзя. Так супала, што два святы, якія адзначаюцца на пачатку чэрвеня (Міжнародны дзень абароны навакольнага асяроддзя і Дзень абароны дзяцей), аб'ядналіся ў адным мерапрыемстве. У Дзяржаўным музеі прыроды і экалогіі Рэспублікі Беларусь адбылося ўрачыстае ўзнагароджанне пераможцаў.

Як паведаміла кансультант аддзела бялагічнай разнастайнасці Мінпрыроды Таццяна МАЛЮНКА, конкурс дзіцячых малюнкаў праводзіцца з 2010 года, і яго мэта — забяспечыць экалагічную адукацыю дзяцей. Творчы адбор адбываецца на трох узроўнях (раённым, абласным і рэспубліканскім) і ў дзёх узроставых катэгорыях — ад 3 да 5 гадоў і ад 6 да 10. Былі прадставлены 44 работы, з іх выбраны 7 найлепшых.

З такім вясёлым вожыкам пасбравала маленькая мастачка.

Пераможца ў першай узроставай катэгорыі, Варвара ХМЫЛЬНІНА, прыехала разам з мамай з горада Віцебска. У гэтым годзе юная мастачка пойдзе ў школу, а вольны час дзяўчынка бавіць танцамі і малавяданнем. Яе работа «Абаронім прыроду разам» — замалёўка з бабулінага лепшча. Галоўны герой — вожык з яркім чырвоным ярылком на спіне. Варвара прызналася, што бачыла калочычка на свае вочы і нават паіла малюнка, а пасля свае ўражанні перанесла на паперу.

Робота Аляксея Кудзіна з Прылуцкага садка (Мінскі раён) стала лепшай ў другой узроставай катэгорыі. Хлопчык унікае актуальную вострую для горада праблему забруджвання вады і паветра.

Умоўна работы можна было падзяліць на дзве часткі: прысвечаныя экалогіі і біразнастайнасці Беларусі. Напрыклад, Ілья Жыгальковіч намаляваў зубра, а выхаванцы спецыяльнага дзіцячага садка № 9 г. Бабруйска прадставілі трыпчы ў тэхніцы квілінг, прысвечаны захаванню дрэў.

Дарэчы, усе малюнкі будуць захоўвацца ў Дзяржаўным музеі прыроды і экалогіі Рэспублікі Беларусь. Акрамя таго, у арганізатараў ёсць задумка аформіць адмысловы календар з дзіцячымі малюнкамі.

Кацярына РАДЗІОК

Узнагароду за лепшы малюнак прымае Варвара ХМЫЛЬНІНА (Віцебск).

РЭЦЭПТ ДАЎГАЛЕЦЦА

(Заканчэнне)

Пачатак на 1-й стар.

Пасля вайны яна выйшла замуж за беларуса, які і прывёз яе сюды, у Мінск.

— А як вы з ім пазнаёміліся? — На танцах. Ён толькі з арміі прыйшоў. Прыехаў у Валкаламск да сябра. А з'ехаў ужо са мной... — Калі я прыехала ў Мінск, тут былі адны руіны. Мы прыбылі вуліцы, збіралі камяні. Не хочацца нават успамінаць тых часы. Памятаю, як хадзілі да цэнтральнага проспекта пешшу на ўпрос праз парнікова-цяпличны камбінат. Хвілін за 20 даходзілі да парку Чалюскінцаў. Такі або чаравікі ў рукі — і басамож па полі...

Мінчане ўжо, напэўна, здагадаліся, што жыве наша суразмоўца ў Сцяплянцы, у прыватным сектары. Свой дом Ганна Васільеўна з мужам пабудавалі неўзабаве пасля вайны самаі, сваімі рукамі. Але сказаць, што яе сямейнае жыццё было ідыліяй, язык не пава-рочваецца.

Этапы старасці

Сусветная арганізацыя аховы здароўя дзеліць старасць на 3 этапы: 60–75 гадоў — пажылы ўзрост, так званая ранняя старасць. 75–90 гадоў — стары ўзрост, так званая позняя старасць. 90+ — старэчы ўзрост, так званая доўгажыварства.

— Муж памер больш за 20 гадоў таму, а да гэтага гуляў, выпіваў, біўся, — лаканічна кажа жанчына. — Горка было... Апошнія гады жылі ўжо ў разведцы.

Але скардзіцца і гаварыць пра сумнае яна, мяркуючы па ўсім, не любіць. І гэта выгадна адозвінае Ганну Васільеўну ад многіх іншых (не падумайце, гаварыць аб гэтым). А яшчэ мяне захапіла жывасць розуму і памяць маёй суразмоўцы. Несумненна, медыкі маюць рацыю: цікавасць да навакольнага жыцця, газеты і тэлебачанне дапамагаюць трымаць і розум, і цела «у тонусе».

ЛЁГКАЯ НА ПАД'ЁМ

— А цяпер як вам жывецца? — ці каўляюся.

— Нармальна жывецца, печку вольны прапаліла, бо халадзечка такая на вуліцы. Цяпер займаюся агародам. Агурочкі трэба пасадзіць, лук, часнок, кроп... Я ўсім задаволена. Вада халадная, газ ёсць, халадзільнік... што мне яшчэ трэба? Я доўга працавала — прадаўцом у магазіне тут, побач, пайшла на пенсію амаль у 70 гадоў. Любіла сваю працу. Колкі дырэктураў памянлася, ух ты! А я 30 гадоў на адным месцы...

Ганна Васільеўна прызнаецца, што яна лёгка на пад'ём: сабралася — і паехала. Яшчэ і цяпер ездзіць у госці да сябровак, у тэрытарыяльны цэнтр сацыяльнага абслугоўвання насельніцтва — на чаеванні, якія там ладзяцца для пажылых.

— Магу і ў сталовую з'ездзіць у горад, — кажа яна. — Каля крамы «1000 дробязяў» сталавая вялікая, добрая. Транспарт добра ходзіць, я езджу бясплатна... Калі дзіцяці гадавала, вядома, гатавала разам на ўсю сям'ю, а цяпер, бывае, ужо і лягнуўся. Часам на вакзал паеду... Там перасяду на іншы аўтобус — і назад, дадому. Мінск цяпер вельмі прыгожы стаў. Я проста люблю яго. На людзей гляджу... Сёння людзі добра жывуць. Мы ў маладоцкі бядна жылі — гэта дрэнна. А цяпер маладзёў добра апранаецца, прыгожа.

Праўда, прызнаецца, што іншы раз некаторыя пасажыры ў аўтобусе сядуць: сядзелі б вы, бабкі, дома! Гэта калі, бывае, людзей у транспарце шмат. «Але месца саступаюць заўсёды», — усміхаецца яна.

МНОГАЕ ЗАЛЕЖЫЦЬ АД ДЗЯЦЕЙ

Спрабую перавесці размову на здароўе. Аказваецца, да дактароў мая суразмоўца звяртацца не любіць, таблётка ніякіх, па яе словах, не п'е.

Старасць набліжаецца, як электрычка: вольны яна яшчэ там, і вольны ўжо тут.

(Міхаіл Жванецкі)

— А ціск свой ведаеце? — Не. У мяне і апарата няма... Адзінае, што перажадае жывіць — адсутнасць зубоў. «Дакладней, зубы ў мяне ёсць — вунь, у шклянцы ляжаць». — Ганна Васільеўна ківае на права. — Але я іх не люблю, замінаюць яны мне. Устаўляю, толькі калі ў горад еду, для прыгажосці...

І ўсё ж я не ўтрымліваюся і задаю не зусім карэктнае пытанне: дык як гэта — жыць у такім шанюным узросце?

— Каму як пашанчае, — уздыхае Ганна Васільеўна. — Гледзячы якія дзеці. Ад гэтага вольны многае залежыць. Бываюць і няўдалыя. Колькі я чула гісторыі пра тое, як б'юць сваіх старых бацькоў, адбіраюць грошы... Да мяне, дзякуй Богу, перад кожным прыездам тэлефануюць і пытаюцца: мама, што табе прывезці? А мяне нічога не трэба, усё ёсць...

У Ганны Васільеўны два сыны і дачка. Яны жывуць таксама ў Мінску. «Я ж дваіняю ў свой час нарадзіла: хлопчыка і дзяўчынку, — успамінае пра гэта, пажылая жанчына ўсміхаюцца. — Цыжка было, вядома. Муж не вольны хацеў дапамагач глядзець іх. І дэкрэтны водпуск тады быў толькі два

месяцы. А цяпер ужо трое праўнукаў з'явілася. Час бяхчыць хутка, не паспеш азірнуцца...»

Ганна Васільеўна, нягледзячы на ўзрост, са сваімі цяжкасцямі спраўляецца сама і дапамогі ні ў каго не просіць, хоць магла б. Але, тым не менш, пра яе не забываюць ні ў райвыканкаме, ні ў мясцовым тэрытарыяльным цэнтры сацыяльнага абслугоўвання, дзе і далі мне яе адрас: з'ездзіце, пагаворыце з ёй, яна жыве адна і, як ні круці, зносіць не хапае... А калі я ўжо сыходзіла ад Ганны Васільеўны, у дзвярах сутыкнулася з работнікам мясцовай крамы сантэхабсталявання, які прынес жанчыне падарункі з нагоды Дня Перамогі. Аказваецца, магазін узяў у райвыканкаме спісы ветэранаў, і цяпер яго работнікі ходзяць па дамах і віншуюць іх...

Доля ў глыбокай старасці залежыць ад таго, на што зрасходавана маладосць.

(Стэндаль)

А што тычыцца рэцэпта даўгалецца, то ён у Ганны Васільеўны і прасты, і складаны адначасова. «Я не сквалная, не скандальная. Усім саступаю, ніколі нікога не асуджаю. Трэба быць добрай, не нервавацца і не злавацца», — кажа яна.

Святлана БУСЬКО.

Прафесіяналы

Прэтэндэнты на званне «Настаўнік года»

Новыя ўладальнікі ганаровага звання «Настаўнік года Рэспублікі Беларусь» стануць вядомыя ў верасні гэтага года

Конкурс прафесійнага майстэрства педагогаў «Настаўнік года» праводзіцца ў Беларусі, пачынаючы з 1991 года. Лепшых з лепшых педагогаў вызначаюць з перыядычнасцю раз на 2–3 гады. У 2011 годзе званне пераможцы заваявала настаўніца англійскай мовы дзяцяльскай гімназіі № 1 Інэса Зубрыліна.

Але летась было вырашана змяніць звычайны фармат конкурсу. Лепшых педагогаў цяпер вызначаюць адразу ў сямі намінацыях: «Фізіка, астраномія, матэматыка, інфарматыка», «Замежная мова»; «Беларуская мова і літаратура, руская мова і літаратура»; «Музыка, выяўленчае мастацтва, працоўнае навучанне, чарчэнне, фізічная культура і спорт, дапрызыўная падрыхтоўка»; «Гісторыя, грамадазнаўства, геаграфія, хімія, біялогія». Таксама асобна за званне лепшага педагога змагаюцца настаўнікі пачатковай школы і педагогі дашкольнай адукацыі. Права далучыцца да ўдзелу ў конкурсе атрымалі і педагогі прафесійна-тэхнічных і сярэдніх спецыяльных навуковых устаноў, якія рэалізуюць праграму сярэдняй школы.

Ужо завершаны тры этапы конкурсу, уключаючы абласны і мінскі гарадскі. Удзел у іх узялі больш як 31 тысяч чалавек педагогаў, што ўтварае больш, чым раней. Падчас конкурсу было знята 17 120 урокаў, відэазапіс якіх у далейшым будзе выкарыстаны для павышэння кваліфікацыі педагогаў.

Водкуі з рэгіёнаў сведчаць, што новы фармат адбору лепшых усім спадабаўся. На фінішную прамую выйшлі 49 удзельнікаў: 40 педагогаў-жанчын і 9 мужчын. Такім чынам фінал, як і дарэчы, і ўся сістэма адукацыі, будзе мець «жаночы твар».

Надзея НІКАЛАЕВА

Калі вы падпісаліся на газету «Звязда» на III квартал або II паўгоддзе 2014 года — запішыце картку ўдзельніка, выразіце і дасылайце ДА 5 ЛІПЕНЯ 2014 ГОДА ў рэдакцыю на адрас: 220013, Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10А. 7 сушылак для агародніны. 3 трымеры.

Картка ўдзельніка — падпісчыка «Звязды» на III квартал або 2-е паўгоддзе 2014 года. Прозвішча, імя, імя па бацьку. Падпіска аформлена і аплачана ў (адрэс імя сувязі) на III кв. або 2-е паўг. 2014 года. Жатні адрас і тэлефон (індэкс). Удачы ў розыгрышы!

■ Пытанне часу

ДАЙЦЕ МЕСЦА ПАД СОНЦАМ

Тэма выкарыстання альтэрнатыўных крыніц энергіі не новая — спажыванне нафты і газу ў свеце расце, а крыніцы вуглевадароднай сьравіны не бясконцыя. Беларусь імкнецца не адставаць ад гэтага працэсу. У краіне ўсё больш шырока пачынаюць прымяняць альтэрнатыўную энергію, у прыватнасці, энергію ветру і сонца.

У аграгарадку Занарач Мядзельскага раёна ўжо 13 гадоў працуюць ветрагенератары, 7 гадоў з дапамогай сонечнай энергіі абгравяецца і асвятляецца амбулаторыя. А ў вёсцы Стахоўцы, што ля Занарачы, з пачатку дзевянацых стаіць дамы, пабудаваныя з экалагічна чыстых, энэргазберагальных матэрыялаў.

Удалёкім 1991-м нямецкая дабрачынная арганізацыя «Дамы замест Чарнобыля» прапанавала беларусам з забруджаных радыяцыйнай раёнаў перасяляцца на чыстую тэрыторыю. Сіламі нямецкіх і беларускіх валанцёраў было пабудавана жыллё для 31 сям'і. Будавалі дамы ў асноўным на прыватныя ахвяраваны жыхароў Германіі.

Энэргазберагальныя дамы атрымалі даволі прасторныя, з вялікімі светлымі пакоямі, агульная плошча дома каля 135 квадратных метраў.

Для ўдзелу ў гэтай праграме сем'ям з дзецімі неабходна было сабраць шэраг дакументаў і прайсці сумоўе. Акрамя таго, хтосьці з сям'і ці сваяк павінен быў папрацаваць у складзе будаўнічай брыгады міжнароднай дабрачыннай грамадскай арганізацыі «ЭкаДом» на працягу 2-х гадоў. Пасля заканчэння будаўніцтва дом перадаваўся сям'і на падставе дагавора ахвяравання без права продажу 10 гадоў.

Тыя дамы будаваліся на незвычайнай для нашых мясцін тэхналогіі: драўляная каркасная канструкцыя запаўнялася гліняна-шэпчавым саставам, які ўтрамбоўваўся і працуваўся на працягу 6 месяцаў. Затым фасад уцяпляўся дэма слаямі пліт з трыснягу, паміж якімі клалася параізаляцыйная плён-

ка. На вонкавую паверхню пліты замацоўвалася арміраваная шкласетка, затым фасад тынкаваўся. З унутранага боку дом таксама уцяпляўся трыснягом ці тынкоўкай.

— Мы жывём у гэтым доме з 2000 года. Няма ніякіх праблем. Дом заўсёды сухі і цёплы, у ім камфортна і ўтульна, — кажа гаспадар аднаго з дамоў на вуліцы Дружнай вёскі Стахоўцы. — І мясціны тут вельмі прыгожыя, возера Нарач усяго ў двух кіламетрах. А з вонкаў у нас адкрываецца выдатны від на ветракі.

ПЕРШЫЯ ў Беларусі ветраэнергетычныя ўстаноўкі былі ўведзены ў 2000 і 2001 гадах той жа дабрачыннай арганізацыяй «Дамы замест Чарнобыля» сумесна з МДГА «ЭкаДом» на сродкі дабрачыннай акцыі з Германіі, у якой прынялі ўдзел больш

за 5000 чалавек. Па словах дырэктара МДГА «ЭкаДом» Юрыя СУПРЫНОВІЧА, тэрмін службы ветракоў — дваццаць гадоў. Вышыня першай ўстаноўкі — 52 метры, дыяметр лопасцяў — пад 30 метраў. Даваць электраэнергію станцыя пачынае пры хуткасці ветру 3 метры за секунду, а пры ўзмацненні ветру ў 3 разы магутнасць узрастае да 250 кілават-гадзін. Прамысловая моца другога ветрака — 600 кВт·г, вышыня яго ўжо 65 метраў. За год абедзве ўстаноўкі вырабляюць 1,3 мільёна кілават-гадзін электраэнергіі, чаго хапае на 700 сем'яў.

А ў канцы жніўня 2013 года запусцілі і трэці ветрак, магутнасцю 1 МВт і ў цяпер усё тры ўстаноўкі разам вырабляюць 2,5 мільёна кілават-гадзін. Такую колькасць энергіі хапае ўжо на 1350 сем'яў. Ветракі падключаны ў

агульную сетку Белэнерга, а сродкі, вылучаныя ад продажу «ветраной» электраэнергіі, ідуць на ажыццяўленне іншых дабрачынных праектаў у раёне.

— Мой вопыт мне падказвае, што, нягледзячы на ўсе асцярогі навукоўцаў, ветраная энергія — вельмі перспектыўная ў нашай краіне! У першую чаргу таму, што энергія ветру — аднаўляльная, вецер ніколі не знікне, а значыць, і ветраэнергетычныя ўстаноўкі будуць працаваць і прыносіць прыбытак, — кажа Юрыі Супрыновіч. — Трэці ветрак, які мы нядаўна запусцілі, не стане апошнім.

У 2006 годзе ў аграгарадку Занарач была пабудавана першая ў Беларусі амбулаторыя, якая працуе на сонечных батарэях. Па сваіх якасных характарыстыках яна цалкам адпавядае стандарту «будынак з нізкім спажываннем энергіі».

— Яшчэ пры праектаванні ўлічваліся самыя дробныя фактары. Нават узровень размяшчэння будынка і кірунак ветру ўплываюць на цепластраты праз корпус будынка, — кажа загадчык амбулаторыі Вячаслаў ТРУБАЧ. — Будынак праектаваўся такім чынам, што самыя наведвальныя памяшканні, мой кабінет у тым ліку, знаходзяцца на сонечным боку. У паўночнай жа частцы амбулаторыі засталіся ў асноўным дапаможныя і падсобныя памяшканні. Вокны ў нас таксама няпростыя: з сонечнага боку яны нашмат большыя. Мала хто пра гэта задумваецца, але такое размяшчэнне дапамагае істотна знізіць энэргаспажыванне. Акрамя таго, сам корпус будынка спраектаваны такім чынам, што нават пры пахмурным надвор'і ў холе светла. У першую чаргу так атрымліваецца дзякуючы вялікім задзякальным вокнам на даху амбулаторыі.

Амбулаторыя цалкам пабудавана з экалагічна чыстых матэрыялаў і на наюпоўныя энэргазберагальныя тэхналогіі: каркас зроблены з дрэва, а прастора паміж стойкамі і бэлькамі запоўнена цеплаізаляцыйнымі плітамі з трыснягу. Звонку перад апошнім пластом трысняговай пліты ўжалы параізаляцыйную плёнку, якая эфектыўна

абараняе будынак ад пранікнення вільгаці. — На даху амбулаторыі ўсталяваны дзве сонечныя батарэі. Першая — геліятэрмічная, яна пераўтварае сонечную энергію ў цеплавую. З дапамогай спецыяльнага цепланасбіта цяпло пераносіцца ў напуюнены вадой бойлер і праз цеплаабменнік награввае яе. Такім чынам на працягу 6 месяцаў за кошт сонечнай энергіі мы маем гарачую ваду бясплатна. А лішак гарачай вады ў бойлеры выкарыстоўваецца для падагрэву паветра ў сістэме вентыляцыі. У зімовыя месяцы, а таксама позняй восенню і ранняй вясной вада награвяецца ад цепласет-

Навукоўцы лічаць, што запасаў вуглевадароднай сьравіны ў свеце хопіць яшчэ недзе на стагоддзе. За гэты час чалавецтва павінна прыдумаць і ўкараніць альтэрнатыўныя крыніцы энергіі.

кі, — тлумачыць Вячаслаў Трубач. — Другая батарэя — геліяэлектрычная. Яна пераўтварае сонечную энергію ў ток. Гэтая ўстаноўка не толькі забяспечвае электрычнасцю нашу амбулаторыю, яна падключана да агульнай электрасеткі для перадачы лішку электраэнергіі. Увогуле памяшканне максімальна аўтамаматызавана: заддзена тэмпература, звычайна гэта 20 градусаў цяпла, падтрымліваецца аўтаматычна на працягу працоўнага дня. У 18.00 ацяпленне адключаецца і зноў уключаецца за гадзіну да пачатку наступнага працоўнага дня, каб мы прыйшлі ўжо ў цёплае памяшканне.

Навукоўцы лічаць, што запасаў вуглевадароднай сьравіны ў свеце хопіць яшчэ недзе на стагоддзе. За гэты час чалавецтва павінна прыдумаць і ўкараніць альтэрнатыўныя крыніцы энергіі. А на Мядзельшчыне, здаецца, не чакаюць гэтага часу. Там ужо і сённяшнім зімовым вечарам утульна ззяюць вокны вясковых хат — ззяюць электрычным святлом амаль бясплатнай энергіі.

Вольга ЦІЦЯНКАВА.

■ Не паўтараць памылкі

ДЫЯГНОСТЫКА НА СЛУЖБЕ Ў МЕЛІЯРАЦЫІ

Аднаўляць меліярацыйныя сістэмы будуць пры дапамозе камп'ютараў і новых тэхналогій

Дырэктар РУП «Інстытут меліярацыі» Мікалай ВАХОЊІН адзначае, што цяпер перад рэканструкцыяй меліярацыйных сістэм будзе праводзіцца іх дыягностыка. Інстытут валодае тэхнічнымі прыстасаваннямі, якія дазваляюць правяраць якасць дренажу без яго дэмантавання. Такі падыход прыкладзе да значнай эканоміі сродкаў пры аднаўленні сістэм меліярацыі (каля 30 працэнтаў).

Будзе праводзіцца і камп'ютарны аналіз пасяўных плошчаў. Такі метадаў ужо цяпер можна выкарыстоўваць ва ўсіх гаспадарках Брэсцкай вобласці. Палі гэтага рэгіёна занесены ў базу даных, што дае магчымасць максімальна дакладна прааналізаваць мэтазгоднасць засеву плошчаў культурамі і спланіраваць меліярацыйныя мерапрыемствы.

Трэба сказаць, што сучасная меліярацыя ў Беларусі амаль не прадугледжвае павелічэння колькасці асушаных земляў. Па словах дырэктара дзяржаўнага аб'яднання па меліярацыі земляў, воднай і рыбнай гаспадарцы «Белвадгас» Анатоля БУЛЫНІ, цяпер праца меліяратараў накіравана на аднаўленне старых сістэм, якія будаваліся яшчэ ў 60-я гады мінулага стагоддзя. Новая меліярацыя будзе праводзіцца толькі ў шматнаселеных раёнах Брэсцкай вобласці, дзе не хапае пасяўных плошчаў. У першую чаргу — у Столінскім раёне. Агульная плошча новых меліярацыйных земляў складае 34 тысячы гектараў. Пры гэтым на 84 тысячы гектараў раней асушаных тэрыторый аднаўленне сістэм праводзіцца не будзе. Прычыны таму розныя, у тым ліку і экалагічныя.

— Да рэканструкцыі і аднаўлення асушальных сістэм мы падыходзім вельмі ўважліва, — кажаў Анатоль Бульня. — Цяпер можна ўбачыць, дзе нашымі папярэднікамі былі дапушчаны памылкі. Кожны праект перад ажыццяўленнем праходзіць экспертызу ў Міністэрстве прыродных рэсурсаў і аховы навакольнага асяроддзя.

Летась беларускімі меліяратарамі былі адноўлены сістэмы асушэння на 65 тысячак гектараў. Апошні раз такія ж плошчы апрацоўваліся яшчэ ў савецкія часы. У 2010 годзе гэтая лічба складала не больш за 22 тысячы гектараў. Агульная плошча асушаных земляў у Беларусі — 3,6 млн гектараў. Большая частка гэтых тэрыторый выкарыстоўваецца пад кармавыя культуры.

Яраслаў БАЗКІВЕЦ

■ Май на ўвазе

Пара года ўносіць абмежаванні на дарогах

З 20 мая па 31 жніўня, згодна з пастановай Міністэрства транспарту і камунікацый, будуць устаноўлены часовыя абмежаванні нагузак на восі транспартных сродкаў.

Так, у дзённым час сутак (з 11.00 да 21.00 уключна) пры тэмпературы паветра вышэй за 25 градусаў абмежаваны рух транспартных сродкаў з нагузкай на адзіночную вось больш за 8 тон на рэспубліканскіх аўтамабільных дарогах з асфальтабетонным пакрыццём. Рух указанага аўтатранспарту будзе дазволены ў начны час з 21.00 да 11.00.

Пастановай прадугледжана, што часовыя абмежаванні не распаўсюджваюцца на перавозкі пасажыраў, жывой жывёлы, кветак, грузаў гуманітарнай дапамогі, бетонных і асфальтабетонных сумесей, дарожных бітумаў, небяспечных грузаў, хуткасавальных збожжа, камбікармоў і перавозкі, звязаныя з прадухіленнем ці ліквідацыяй надзвычайных здарэнняў. У пералік выключэнняў таксама трапляюць транспартныя сродкі, што выкарыстоўваюцца пры ўтрыманні, рамонтце і развіцці аўтамабільных дарог. У наступным годзе абмежаванні нагузак таксама не будуць распаўсюджвацца на транспартныя сродкі, якія ажыццяўляюць перавозкі грузаў, што патрабуюць абавязковага суправаджэння ва ўстаноўленым заканадаўствам парадку, а таксама на аўтатранспарт, што перавозіць ахдохі жывёльнага паходжання для іх утылізацыі і (ці) перапрацоўкі.

На аўтамабільных дарогах устаноўлены адпаведныя часовыя дарожныя знакі. Для транспартных сродкаў, што трапляюць пад абмежаванні, вызначаны плячоўкі і месцы адстою. За перасоўваннем «чужкавагавагікаў» будзе арганізаваны пастаянны кантроль. За пашкоджанне дарог, выкліканых рухам з парушэннем абмежаванняў, вінаватыя будуць прыцягвацца да адказнасці згодна з заканадаўствам.

Сяргей РАСОЛЬКА

«ПАЛЯВАННЕ» НА ДАЧЫ СТАРТУЕ СА СПАЗНЕННЕМ

Попыт не адпавядае прапанове

Дачы жыхары Мінска пачынаюць цікавіцца, як толькі пацяплее. У красавіку нейкі попыт на падобную арэнду яшчэ існаваў, але гаспадары прыватнага жылля тады самі амаль адштурхнулі патэнцыйных кліентаў — выраслі зарыбці добрыя грошы на замежных турыстах і павялічылі цэны практычна на ўсе тыпы жылля за горадам. А потым здарылася, што хакейныя фанаты зусім не цікавіцца нашымі дачамі і катэджамі, а свае кліенты на такія нерэальна цэны «пакрыўдзіліся». Цяпер цэннік вяртаецца на ранейшыя пазіцыі, але масавага кліента на «дачную» арэнду пакуль няма.

Тут існуе яшчэ адна тэндэнцыя, якая тычыцца несупадзення параметраў попыту і якасці прапановы. Звычайна найбольшым попытам у мінчан карыстаюцца дачы, якія размешчаны недалёка ад сталіцы ў малюўнічым месцы, каля возера ці ракі, — з цэннікам ад 200 да 400 долараў. Пажадана, каб у хаце была падключана гарачая вада і сучасная пральная машына. Гэта асабліва акту-

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

альна для сямейных пар з маленькімі дзецьмі, якія часта звяртаюцца ў агенствы. Часам кліентам зусім не трэба дарагая мэбля і вялікія плошчы памяшканняў. Тут галоўнае — прырода і камфортныя ўмовы. Аднак на рынку рэальнага існуюць зусім іншыя, бо бюджэтныя дачы ў прыгожых мясцінах з гарачай вадой і прыбральнай у доме практычна няма. За 200-250 долараў могуць прапанаваць звычайны домік з халоднай вадой і садовым кааператыве ці стандартны дом у вёсцы з выгодамі на двары.

У агенцтве нерухомасці ўдакладнілі, што падчас чэмпіянату свету па хакеі попыт на сучасную арэнду дач крыху павялічыўся, але працяглай арэнды гэта не закранула. Рэзультаты адзначаюць, што самыя папулярныя напрамкі — лагойскі, мядзельскі, маладзечанскі і маскоўскі. На другім месцы — брэсцкі і слудзі. Найменшы попыт прыпадае на магілёўскі напрамак, аднак неманіта там можа знайсці самыя эканамічныя прапановы.

Катэджы для «сераднечкоў» — да 800-900 долараў

Па такім кошце кампанія ці сям'я з грашмыма можа зняць на месяц не

вельмі вялікі і дарагі, але даволі камфортабельны катэдж з усімі выгодамі. Выбар сёння пакуль ёсць. Самы распаўсюджаны цэннік стандартных якасных катэджаў недалёка ад Мінска складае 1000-1200 долараў, але пры рэальных здзелках магчыма таргавацца. Зніжкі часам дасягаюць сур'ёзных памераў, калі за некалькі месяцаў вам дазволіць там пажыць за 1600-1700 долараў. Існуючы варыянты, па якіх за 500-700 долараў магчыма зняць на месяц палову дома ці некалькі асобных і добра абсталяваных жылых пакояў у даволі камфортабельным катэджы.

Элітныя катэджы — ад 3 да 10 тысяч долараў

Існуюць пад Мінскам для кліентаў з сур'ёзнымі даходамі і такіх катэджы, у якіх ёсць басейн, джакузі, добрая мэбля і камін. Падобная міні-віла прапануецца ўжо ад 1000 да 3000 долараў за месяц. Часта жыллі такія камфортнасці арандуюць замежнікі. Часам дзве сям'і разам здымаюць адзін дом. Але, у адрозненне ад беларусаў, яны аддаюць перавагу дарагім катэджам і здымаюць іх на месяц і даўжэй.

Для вэб-кліентаў існуюць на рынку спецыяльныя варыянты прапановы, дзе цэннік дасягае 8-10 тысяч долараў і нават больш. Падобнае жыллё мае некалькі ўзроўняў і даволі вялікую плошчу, не менш за 250-350 квадратных метраў. Знаходзяцца такія катэджы на прасторных участках з ландшафт-сур'ёзных памераў, калі за некалькі месяцаў вам дазволіць там пажыць за 1600-1700 долараў. Існуючы варыянты, па якіх за 500-700 долараў магчыма зняць на месяц палову дома ці некалькі асобных і добра абсталяваных жылых пакояў у даволі камфортабельным катэджы.

Пошук варыянтаў патрабуе часу

Перад тым як арандаваць дачу, трэба спачатку дакладна вызначыцца, на які перыяд вы хочаце яе зняць і колькі гатовы выклаці за адпачынак у вёсцы. Калі ў адпачынак збіраецеся разам з маленькімі дзецьмі, то прыйдзецца расказвацца і выбіраць найбольш камфортабельны варыянт, дзе ёсць гарачая вада і санвузел размешчаны ўнутры дома. Неабходна старанна вывучыць усе прапановы на рынку. Таму што за адны і тыя ж грошы можна арандаваць як утульны катэдж побач з возерам, так і стары дом у прыгожым месцы, але з шумнымі суседзямі.

Сяргей КУРКАЧ.

■ У чаканні свята

«ТАРАС НА ПАРНАСЕ» СТАНЕ СІМВАЛАМ

Гарадок рыхтуецца да правядзення фестывалю працаўнікоў вёскі «Дажынкі»

І няхай сёлета ўпершыню статус свята будзе не рэспубліканскім, а абласным, у райцэнтры робяць усё, каб правесці «Дажынкі» на самым высокім узроўні. Цікавых ідэй шмат. Многае ўжо зроблена.

Яшчэ па дарозе з Віцебска да Гарадка адчуваеш, што тут адбудзецца нешта маштабнае і важнае. Дзясяткі рабочых пашыраюць трасу. Па баках яе працуюць самыя розныя спецыялізаваныя машыны для дарожных работ. Тэрыторыю побач дарогі добраўпарадкоўваюць.

У Гарадку там і тут нешта будуецца, рамантуецца, у тым ліку і на тутэйшым «Арбаце» — пешаходнай вуліцы Савецкай. На жаль, вельмі мала засталася ў райцэнтры дамоў даравалоўчайнай пабудовы. І да кожнага — асабліва ўвага, каб падчас рамонтну нічога не пашкодзіць.

Зразумела, пашанцавала жылцам дамоў, якія знаходзяцца ў раёне будучага эпіцэнтра фестывальных падзей. Фасады ўцяпляюць, мяняюць дахі будынкаў. Усёго на капітальным рамонтце цяпер больш за 20 жылых дамоў...

пашырылі, а помнік Леніну перанеслі. Цяпер ён стаіць недалёка ад плошчы, каля будынка былога райкама партыі (цяпер там — Дзіцячая школа мастацтваў. — **Аўт.**).

У планах — устанавіць у цэнтры Гарадка скульптуру галоўнага героя твора «Тарас на Парнасе». Аўтар гэтай сатырычна-гумарыстычнай паэмы Канстанцін Вераніцын, як вядома, нарадзіўся на тэрыторыі сучаснага Гарадоцкага раёна. Між іншым, у чэрвені — 180-годдзе з дня нараджэння аднаго з заснавальнікаў новай беларускай літаратуры.

У Гарадку будзецца басейн, які будзе не горшы, чым у абласным цэнтры: разліча-

ны на чатыры дарожкі, кожная агульнай даўжынёй 25 метраў. На рамонтце і фізкультурна-аздараўленчы комплекс з гасцініцай, Дом культуры, Дом

Прыезджыя не пазнаюць мадэрнізаваныя і адрамантаваныя чыгуначны і аўтавакзал. На рэканструкцыі — стадыён, гарадскія школы, каледжы. На высокай воданапорнай вежы, якая знаходзіцца недалёка ад плошчы і якую добра відаць з розных куткоў горада, замацоўваюць вялікі гадзіннік.

«Звязда» раней паведамляла пра тое, што ў Гарадку пракладуць лыжаролерную трасу, на якой можна будзе праводзіць міжнародныя спаборніцтвы сярэд лыжнікаў і біятланстаў. Яе ўнікальнасць для Беларусі яшчэ і ў тым, што зіма ў Гарадку штогод неадоўга затрымаецца. Часцей за усё, калі на поўдні краіны ўжо

займаюцца сьнегам, у Гарадоцкім раёне яшчэ ляжыць снег. Такім чынам гарадоцкая траса стане моцным конкурэнтам знакамітага комплексу «Раўбічы». З абласнога бюджэту 2 мільярды рублёў выдзелілі на праектаванне.

Аляксандр ПУКШАНСКІ. Фота аўтара.

У Гарадку будаўнічы працуюць больш чым на 110 аб'ектах. І калі ўсё задуманае (зразумела, у першую чаргу з недахопу грошай) не паспее рэалізаваць да пачатку «Дажынак», гэта абавязкова ажыццявіцца ў бліжэйшай перспектыве.

Гарадок — Віцебск

■ Будзь у курсе

НОВЫ РАСКЛАД: ПАСКАРЭННЕ І АБНОЎЛЕННЯ РУХОМЫ САСТАЎ

З 1 чэрвеня на Беларускай чыгунцы ўводзіцца графік руху цягнікоў на 2014-2015 гады

Ён прадугледжвае курсіраванне па тэрыторыі Беларусі 83 пар цягнікоў міжнародных ліній, 5 пар міжрэгіянальных ліній бізнес-класа, 34 пар цягнікоў міжрэгіянальных ліній эканом-класа, 22 пар цягнікоў рэгіянальных ліній бізнес-класа, а таксама 379 пар цягнікоў рэгіянальных ліній эканом-класа. З названай даты прадугледжаны шэраг новаўвядзенняў як у міжрэгіянальных, так і рэгіянальных зносінах.

Да Мінска — хутчэй на паўгадзіны

У міжрэгіянальных зносінах у новым графіку пасажырам будзе прадастаўлена магчымасць праезду ў паскораным рэжыме паміж абласнымі цэнтрамі і Мінскам. З гэтай мэтай прадугледжана курсіраванне 5 пар цягнікоў міжрэгіянальных ліній бізнес-класа са знаходжаннем іх у дарозе да 3 гадзін 30 хвілін. Яны будуць хадзіць па маршрутах Віцебск — Мінск (час у дарозе 3 гадзіны 30 хвілін), Гомель — Мінск (3 гадзіны 24 хвілін) і Брэст — Мінск (3 гадзіны 15 хвілін). Пры арганізацыі руху цягнікоў міжрэгіянальных ліній бізнес-класа па маршруце Брэст — Мінск будзе задзейнічаны новы рухомы састаў — пяцівагонны электрацягнік. Час у дарозе ў яго будзе на 30 хвілін меншы, чым у дзейным графіку. Састаў будзе адпраўляцца з Брэста ў 6.20 і прыбываць у сталіцу ў 9.35. Садпраўлення цягніка ў зваротным накірунку з Мінска — 16.45, прыбываць у Брэст — 20.00. Як падкрэслілі ў прэс-цэнтры магістралі, гэты цягнік будзе ісці без прыпынку. Пасажырам, якія будуць ехаць са станцыі, размешчаных на маршрутах гэтых паскораных цягнікоў, будзе дадзена магчымасць праезду цягнікамі рэгіянальных ліній эканом-класа ў ранішні і вясчэрні час сутак.

Рэгіянальныя — больш умяшчальныя

У рэгіянальных зносінах таксама будзе задзейнічаны пяцівагонны цягнік швейцарскай вытворчасці. У новым графіку гэтыя саставы бізнес-класа будзе курсіраваць па ўжо існуючых запатрабаваных маршрутах: Мінск — Орша, Мінск — Баранавічы, Баранавічы — Брэст, дзе раней былі задзейнічаны менш умяшчальныя чатырхвагонныя электрацягнікі рэгіянальных ліній. Апроч таго, пяцівагонны электрацягнік бізнес-класа з 1 чэрвеня прызначаецца для перавозкі пасажыраў па маршруце Мінск — Жлобін.

На участку Мінск — Маладзечна ўводзіцца ў абарачэнне дзве пары чатырхвагонных цягнікоў рэгіянальных ліній бізнес-класа №771/772 і №773/774. Яны будуць ісці без прыпынку, пераходзячы адлегласць ад сталіцы да Маладзечна за 55 хвілін, што амаль удвая хутчэй рэгіянальных цягнікоў эканом-класа.

Што датычыцца участка Мінск — Орша, дык тут з уводам новага графіка колькасць цягнікоў рэгіянальных ліній бізнес-класа будзе павялічана з дзюва да чатырох пар. Тут будуць курсіраваць дзве пары пяцівагонных электрацягнікоў і дзве пары чатырхвагонных.

І на поўдзень, і да Балтыкі

У міжнародных зносінах графікам руху цягнікоў на 2014-2015 гады прадугледжана захаванне дзейных маршрутаў, у тым ліку ў зносінах Мінск — Адлер, Мінск — Анапа, Мінск — Мінеральныя

Слова чытачу

«РАЗАМ ПІШАМ НЕПРЫДУМАНУЮ ГІСТОРЫЮ»

Шаноўныя чытачы, мы ўдзячны вам за тое, што дасылаеце свае водгукі на выпускі краязнаўчай старонкі «Ігуменскі тракт». Для нас гэта найлепшая ацэнка працы — ваша цікавасць, твае думкі і развагі, якія з'яўляюцца ў адказ на публікацыі. Чарговы ліст даслала Соф'я Парфір'еўна КУСЯНКОВА:

«Я з'яўляюся вашай падпісчыцай з 1989 года, да таго ж ідэйным і пастаянным аўтарам з 2002 года. «Звязду» пачала выпісваць прыносіца — стала вельмі крывудна пападарвае стаўленне да роднай мовы. У когосьці яна не ў пашане, хтосьці яе саромецца. Не паважаць родную мову — гэта тое ж самае, што не паважаць продку: яны ж на ёй гаварылі. Цяпер я выпісваю толькі «Звязду». Дзякуючы ёй я адкрыла мову ў сабе і сябе ў мове.

Псіхалагі кажуць, што гаварыць на роднай мове карысна для здароўя, бо гэта не патрабуе дадатковых высілкаў, як пры карыстанні набытай мовай. Гэта як свой ген і трансген.

У «Звяздзе» ёсць усё, што патрэбна. Не зробіла адкрыцця, калі заўважу, што акрамя таго, што газета трымаецца сваіх лепшых традыцый, яна ідзе ў нагу з часам і заўсёды ў пошуку новых праектаў. На мой погляд, праект працуе, калі ўнікае зваротная сувязь з чытачом. Вось я і хачу выказаць сваю думку і падзяку за праект «Ігуменскі тракт». Прыяблівае ўжо сама назва, яе сувязь з каранямі. Які б ні быў мітуслівы цяперашні час, да сваіх каранёў, да Радзімы, яе гісторыі людзі неабыхавыя. Узмацняеца цікавасць да свайго радаводу, гісторыі населенага пункта і г. д. І «Ігуменскі тракт» у гэтым сэнсе трапіў «у яблык», ён запатрабаваны. Пра тое сведчыць конкурс «Мясціны, знітаваныя з душой», які таксама адбыўся і працягваецца. Людзі пішуць свае гісторыі, а значыць, гісторыю ўсёй краіны. Мінулае, як вядома, часта фальсіфікавалася, шмат што проста замоўчвалася. А тут друкаюцца непрыдуманая непадарвае стаўленне да роднай мовы. Можна аказацца, што згадаеца нейкі факт, і ў гісторыі трапіў аказіцца зачэпка, каб адкрыць невядомыя старонкі нашай даўніны.

З часам многае, нават адметнае, проста сыходзіць у нябыт, таму што адыходзяць сведкі, сведчанні якіх не знайсцішся каму занатаваць.

У «Мясціны» я пісала нарыс «Царква стала мостам» — пра гісторыю лужыцкай царквы, якая існавала з 1172 года да 1943, калі яе ўзарвалі немцы, каб разабраць на будматэрыялы для моста праз Дняпро. І вось жа ўпущылі — ужо пасля публікацыі даведлася, што, аказваецца, перад тым, як узарваць, немцы сабралі культываваныя рэчы (вядома ж, найбольш каштоўнае забраўшы сабе), склалі ў вялікі кучар і казалі, што іх можа забраць, хто

Выставы

ПРУЖАНЫ НА ЗДЫМКАХ ПЕРШАЙ СУСВЕТНАЙ

Рэдкія здымкі часоў Першай сусветнай вайны выстаўлены ў музеі «Пружанскі палацкі». Адзін з самых цікавых рэгіянальных музеяў краіны падчас падрыхтоўкі да навукова-практычнай канферэнцыі «Падзеі Першай сусветнай вайны ў лесе Заходняй Беларусі» выставіў арыгінальныя здымкі стагадовай даўніны. Гэтыя фатаграфіі зрабіў у Пружане і ваколіцах маёр германскай арміі Грос.

Цікавая гісторыя іх паяўлення ў палацку. Дырэктар музея Юрый Зялёв знайшоў названыя фота ў каталогу электроннага тэатру. Нейкім чынам Юрый угарыў свайго цэчку па прозвішчы бярэціна Януша Зялёва выкупіць здымкі і перадаць іх пружанскаму музею. Цяпер «Альбом 1914–18 гг.» стаў адным з цікавых экспанатаў. Да выстаўныя фота былі павялічаны і размешчаны на сценах для прагляду. На сотні кадраў, зробленых з 1914 па 1918 год вайскоўцам, адлюстраваны эпизоды вайны, людзі, мясцовыя пейзажы і гарадская архітэктура таго часу.

Яна СВЕТАВА

Малая радзіма

ТАМ, ДЗЕ РАДЗІВІЛ ШУЙСКАГА РАЗБІЎ

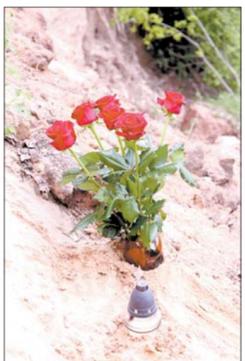
ПАЛІТАЯ КРЫВЁЮ МНОГІХ ПАКАЛЕННЯЎ ЧАШНІЦКАЯ ЗЯМЛЯ ПАМЯТАЕ ШМАТ СЛАЎНЫХ ІМЁНАЎ І УЧЫНКАЎ

«...Шуйскі выступіў з Полацка ў нядзелю 23 студзеня. Пра гэта я атрымаў вестку. Даведаўся я і пра тое, што ён пойдзе да Улы. У гэты час я стаў з маймі войскам каля Лукомля, літоўскага горада, які знаходзіцца непадалёку ад Полацка... і на адлегласці сямі міль ад Улы. І хача, у параўнанні з непрыцэлем, я быў слабым, але сорам і ганьба, што выпалі мне і ўсяму нашаму народу і нашаму імя захопам у нас горада і воласці Полацкай, заахвоцілі мяне выступіць супраць ворага і поблізу самой Улы сустрэцца з ім твар у твар...»

Так пісаў Мікалай Радзівіл Руды да Мікалая Радзівіла Чорнага ў сваім лісце ад 3 лютага 1564 года, апісваючы Ульскую бітву. Нагадаю, што менавіта гэты бой калісьці стаў адным з выраслаўшых у ходзе Лівонскай вайны. Войскі пад кіраўніцтвам Шуйскага, высланыя Іванам Грозным, значна пераўзыходзілі сілы Радзівіла і Хадкевіча, аднак нечакана аказаліся разгромленымі. Таму падзея гэта — адна са знакавых у нашым мінным. Паколькі сёлета з часу той перамогі прайшло ўжо 450 гадоў, было вырашана наведваць памятную месцы, а таксама сімвалічна ўскласці чырвоныя ружы на адзін з тых схілаў, якія калісьці былі шчодра паліты крывёй як нашых воў, так і іх праціўнікаў... Даследчыца старабеларускай літаратуры Жанна Некрашэвіч-Кароткія, намеснік дэкана філалагічнага факультэта БДУ Павел Навойчык, дэкан кафедры гісторыі беларускай літаратуры філалагічнага факультэта БДУ Уладзімір Кароткі і карэспандэнтка «Звязды» накіравалі ў Чашніцкі раён, каб на свае вочы убачыць і адчуць атмасферу тых мясцін. Нашым правадніком у мінулае Чашніцкіх стаў краязнавец Віктар Грыбко.

Шызы луг, Доўгі лін і Маскоўка — менавіта так сёння называюцца тэрыторыі, дзе калісьці адбылася бітва войскаў Шуйскага супраць сіл Радзівіла і Хадкевіча. Апошні талонік, «Маскоўка», яўна сведчыць пра сувязь з гісторычным падзеямі Ульскай бітвы. Гэтыя лугі калісьці былі асноўнай арэнай баявых дзеянняў, што нескладана ўявіць і цяпер: шматлікія ўзгоркі, стромкія берагі, сарваўшыся з якіх адразаць альпінскае ў пльніны Улы, — усё спрыяе вядзенню тактычнай, а не колькаснай вайны. Пару лішніх крокаў — і вось ты ўжо навідавоку ў праціўніка або, наадварот, часова надзеяна схаваны ў невялікай лагчыне... З тых часоў прайшлі гады, мінулі стагоддзі. Яшчэ шмат як трагічнага, так і слаўнага адбылося на Чашніччыне...

Каб князя НЕ АТРУЦІЛІ... Віктар Грыбко раскажаў, што ёсць дзве невярагодныя і дзве цалкам рэальныя версіі паходжання назвы Чашніцка. Пачнем з невярагодных. Па-першае, Чашнікі знаходзіцца быццам у чашы (нізіне), таму і называюцца так. Па-другое, у свой час мясцовасць спылася ганчарамі, якія ляпілі чашы. Аднак скла-

Чырвоныя ружы на стромкім беразе Улы — у гонар тых, хто аддаваў свае жыцці за родную зямлю.

дана сабе ўявіць горад, у якім рабілі б адны толькі чашы, таму наўрад ці адсюль пайшла назва. Іншыя два варыянты падаюцца краязнаўцу цалкам магчымымі. Згодна з першым, пры двары вялікага князя літоўскага была такая пасада, як падчашы — чалавек, які адказваў за падачу мёду, віна, іншых алкагольных напояў да стала князя. Яго намеснікам быў чашнік, які павінен быў стаяць за спінай у князя і каштаваць напою на пірах, каб гаспадар не атруціў. Верогадна, аднаму з такіх чашнікоў былі аддадзены мясцовыя землі, і па назве яго пасады яны сталі на-

Калісьці тут мірна суіснавалі праваслаўная царква, каталіцкі касцёл і дзевяць сінагог.

звычайна Чашнікі. Па другой версіі, назва звязана з гусяцім рухам, які зарадзіўся ў Чэхіі ў пачатку XV стагоддзя. Вядома, што атрад Яна Жыжкі ўдзельнічаў у бітве ў Грунвальдскай бітве, а чэхі нават дасылалі дэлегацыю і запрашалі князя Вітаўта быць іх каралём. Адна з пльыняў гэтага руху называлася «чашнікі». Пасля разгрому многія гусіты эмігрыравалі ў Вялікае Княства Літоўскае, дзе ім давалі землі: ад пасяленцаў і пайшла назва.

КАТАЛІКІ БУДАВАЛІ ДЛЯ ПРАВАСЛАЎНЫХ

Упершыню Чашнікі згадваюцца ў летапісе ў 1504 годзе як мястэчка. Дарэчы, Іванск, побач з якім адбывалася бітва на Уле, упершыню згаданы менавіта ў 1564 годзе, — цяпер можна толь-

кі згадавацца і ўяўляць, якія падзеі адбываліся ў гэтай амаль звычайнай на сённяшні дзень вёсцы.

Калі казаць пра гісторыю Чашніцка, то гэтае мястэчка было прыватным уладаннем, таму ў розныя часы пераходзіла з рук у рукі. Ім валодалі Служкі, Лапоты, Казаноўскія. У канцы XVIII стагоддзя — Валадковічы.

Чашнікі — тыповы прыклад талерантнасці беларусаў. Калісьці тут мірна суіснавалі праваслаўная царква, каталіцкі касцёл з кляштарам і дзевяць сінагог, і паміж сабой іх прыхаджане не дзялілі амаль нічога... У 1664 годзе Дамінік Служка заснаваў каталіцкі манастыр, у 1779-м пабудавалі касцёл у гонар Ісуса Хрыста, які лічыўся адным з самых вялікіх у Беларусі, пры ім быў і дамініканскі манастыр. Аднак у 1840 годзе згарэла праваслаўная Праабражэнская царква... Было вырашана мясцовы касцёл перабраць пад царкву. Аднак у той час Чашнікі і Іванск валодаў каталік Ігнац Валадковіч. Ён паехаў у Санкт-Пецярбург, у Свяшчэнны Сінод — дамоўціцца, каб касцёл не забралі. Яго просьбу быццам задаволілі, але паставілі ўмову: «Калі пабудуеш новую царкву, касцёл забіраць не будзем»... Так і адбылося, што чашніцкую Свята-Праабражэнскую царкву, якая дзейнічае і цяпер, пабудавалі каталікі.

ШКІЛЕТЫ Ў СУТАРЭННЯХ

Тыповым для Беларусі мястэчка Чашнікі было і ў тым, што ў канцы XIX стагоддзя з 5000 мясцовага насельніцтва палову складалі яўрэі (невьпадкова ж там было аж дзевяць сінагог). Аднак падчас Вялікай Айчыннай вайны 1800 мясцовых яўрэяў былі расстрэляны фашыстамі. Віктар Грыбко адзначае, што захаваліся весткі, што рабілася гэта па-варварску. Яўрэяў выганялі з мястэчка, тых, хто спрабаваў уцячы, адразаў расстрэльвалі. Калі ахвяр прывялі на месца пакарання, стала зразумела, што падрыхтаванай ямы на ўсіх не хопіць. Людзі стаялі і чакалі, пакуль немцы ўзрыўчаткай пашырылі кар'ер, расчысчалі яго рыдзелькамі. Затым яўрэяў прымушалі заходзіць туды сем'ямі, і па іх стралілі. Затым заводзілі новыя парты прыгавораных да смерці, і ўсё паўтаралася. Па тых, хто ўцякаў, стралілі з кулямётаў. Трупы людзей, якія засталіся на паверхні, забаранялі хаваць, і яны ляжалі да вясны, пакуль паводка не змыла іх у раку Улы...

Ла адной з дарог стаіць паказальнік на мемарыяльных комплексе «Вішанькі» — вёска, якая паўтарыла лёс Хатыні. Калісьці партызаны напалі на нямецкую аўтакалону. У адказ на такія дзеянні немцы вырашылі адпомсціць мясцовым жыхарам — больш за 100 людзей былі спалены жы-

Краязнавец Іванска Віктар ГРЫБКО побач з гербам рода Валадковічаў.

вымі. Увогуле падчас Вялікай Айчыннай вайны ў Чашніцкім раёне было знішчана і спалена 224 населеныя пункты...

Яшчэ адна асаблівасць Чашніцкага раёна ў тым, што тут у некалькіх вёсках жывуць стараверы. Пасля Ніканаўскай рэформы ў сярэдзіне XVII стагоддзя яны пачалі перасяляцца ў Вялікае Княства Літоўскае, дзе ім давалі землі. Стараверы тут называлі «маскалямі» — і гэта без усялякага негатыўнага адцення. Як сведчанне тых часоў і сёння тут ёсць вёска з назвай Дзярэўна. Перасяленцы дагэтуль жывуць даволі замкнёна: бяруцца шлюбам толькі з аднаверцамі і ўвогуле моцна падтрымліваюць адно аднаго.

У гэтым жа раёне знаходзіцца вёска Цяпіна, у якой размяшчаўся калісьці маёнтка Васіля Цяпінскага. Цяпер там нічога не засталася — толькі камень на тым месцы, дзе быў дом. Калісьці зязяджаў сюды ў госці да Цяпінскага Сымон Будны, тут яны абмяркоўвалі свае ідэі.

Стары мураваны касцёл Ісуса Хрыста да нашага часу не захаваліся: падчас вайны ў яго трапіў снарад. Расказваюць, што, калі разбіралі фундамент царквы, у склепе знайшлі замураванае памяшканне, а ў ім — 11 шкілетаў. Прычым па іх пазох можна было зрабіць выснову, што замуравалі людзей жывымі. Кім яны былі і чаму іх напакатаў такі лёс, невядома (касцёл будаваўся ў 1779 годзе).

Калі казаць пра сучаснасць, то гадоў пяць-шэсць таму ў Чашніцкім раёне пачаўся будаўніцтва пасля будаўніцтва Бярэзінскай воднай сістэмы. Справа ў тым, што на тэрыторыі Лепельскай і Чашніцкага раёнаў адбываецца водападзел: тут працякаюць рэкі, воды якіх упадаюць і ў Балтыйскае, і ў Чорнае моры. Яшчэ ў сярэдзіне XVII стагоддзя інжынер Чапскі прапаноўваў злучыць басейны дзвюх рэк сістэмай каналаў, каб стварыць прымы судходны шлях з Балтыйскага ў Чорнае мора. Аднак праца пачалася толькі ў 1801 годзе, калі сталі ствараць каналы, выпро-

БЫКІ НА ПЛЫТАХ ПЛЫЛІ

У эканамічным плане Чашніцкі раён пачаў хутка развівацца пасля будаўніцтва Бярэзінскай воднай сістэмы. Справа ў тым, што на тэрыторыі Лепельскай і Чашніцкага раёнаў адбываецца водападзел: тут працякаюць рэкі, воды якіх упадаюць і ў Балтыйскае, і ў Чорнае моры. Яшчэ ў сярэдзіне XVII стагоддзя інжынер Чапскі прапаноўваў злучыць басейны дзвюх рэк сістэмай каналаў, каб стварыць прымы судходны шлях з Балтыйскага ў Чорнае мора. Аднак праца пачалася толькі ў 1801 годзе, калі сталі ствараць каналы, выпро-

ставаць каналы, выпро-

ставаць каналы, выпро-

ваць ход некаторых рэк. Апошні, чашніцкі канал бярэзінскай воднай сістэмы быў пабудаваны ў 1806 годзе. З лесу (цяпер Бярэзінскі біясферны запаведнік) калісьці выразалі дубы, матыявыя сосны, якія з'яўлялі ў пльты і спляўлялі па каналах у Балтыйскае мора.

Драўляныя пльты мужчыны гналі ў Рыгу, а адтуль два месяцы ішлі дадому пехатой.

Многія чашнічане займаліся сплаўным промыслам. Драўляныя пльты яны гналі ў Рыгу, а адтуль два месяцы ішлі дадому пехатой. Аднак адзін сплыв прыносіў вельмі вялікі прыбытак: за яго можна было набыць чатыры каровы — таму такія выскі былі апраўданымі. На чашніцкім канале было два шлюзы, існавалі свае верфі, у якіх будавалі шырокія лодкі — «лаібы».

Адным з самых вядомых уладальнікаў гэтых зямляў быў Вінцэнт Валадковіч. Ён таксама актыўна зарабляў на сплавах. На пойменных лугах у Іванску ён разводзіў быкоў, а пасля на пльтах спляўляў іх у Рыгу. Арыгінальна зарабляў ён і на возе ры Лісцоўшчына, якое цяпер мае назву Палітадзельскае (з-за вёскі Палітадзель, якая пазней увайшла ў склад Іванска). Возе-ры вельмі глыбокае, з дрыгвяністымі берагамі. Зімой на лёд вадама пан Валадковіч прывозіў дубы, якія ланцугамі прымацоўваліся да берага. Вясной, калі лёд раставаў, дубы апускаліся на дно і ляжалі ў вадзе некалькі гадоў — марыліся. Пасля іх дасталі і прадавалі ў Рыгу як мораны дуб для мэблі.

Можна дадаць, што ў 1840 годзе Вінцэнт Валадковіч пабудавалі першы на тэрыторыі Чашніцкага раёна завод — піварню. А ў 1886 годзе ён заснаваў папяровую фабрыку пад назвай «Скіна». Фабрыка існуе дагэтуль, толькі сёння называецца «Чырвоная Зорка».

...Чашніцкая зямля ўбачыла сямя шматпакатнай, залітай крывёю яшчэ больш, чым іншыя землі. Аднак думаю, што кроў тая лілася недарэмна — менавіта для таго, каб жылі людзі, каб былі здольныя на новыя слаўныя ўчынкы дзеля сваёй Радзімы.

Ніна ШЧАРБАЧЭВІЧ

Чашніцкі раён

СТАЎБУНСКАЯ СТРАЛА

У ВЁСЦЫ СТАЎБУН ВЕТКАЎСКАГА РАЁНА ДА НАШЫХ ДЗЁН ЗАХАВАЎСЯ ТРАДЫЦЫЙНЫ АБРАД «ВАДЖЭННЯ І ПАХАВАННЯ СТРАЛЫ», ЯКІ З'ЯЎЛЯЕЦА АДНОЙ З САМЫХ АРХАІЧНЫХ З'ЯЎ БЕЛАРУСКАЙ ФАЛЬКЛОРНАЙ СПАДЧЫНЫ

Як і ў ранейшыя гады, у абрадзе ўдзельнічалі госці з Санкт-Пецярбурга, Масквы, студэнты з Гомеля, школьніцы мясцовых школ, клубныя работнікі пад кіраўніцтвам Святань Парашчанкі і, галоўнае, мясцовыя жыхары. У гучных карагодных спевах асабліва адметна гучалі галасы Ульяны Аніскавай і яе суседка Марыі Крупянкавай, Ганны

Чуяшовай, Марыі Гарошкі, Валяціны Сяргеевай і Наталлі Бойкі. Вяртаючыся з поля, яны спявалі ўжо летнія песні, бо, па народных павер'ях, з Ушэсця пачынаецца лета.

Анатоль КЛЯШЧУК. Фота аўтара.

«Бога ў лапці абуваем і на неба адпраўляем», — казалі некалі на Ушэсце ў Стаўбуне і з раніцы, па даўнім звычаю, пяклі блінцы з крухмалу — «Богавы ануны». Старэйшая стаўбунская гаспадыня Ульяна Аніскава ад маленства памятае: «З Вялікадня Бог ходзіць па зямлі, а на Ушэсце цягне каласы за валасы і адпраўляеца на неба». Баба Ульяна цяпер у свае 74 гады спявае стрэльныя песні. Разам з іншымі вясцоўкамі вядзе «стралу» за сяло ў жыта пад агульны спелу:

Ляці, страла, ды ўздоўж сяла!
Не ўздоўж сяла, ў канец вуліцы!
Не ўбі, страла, добрага молайца!
Па тым молайцу плакаць некаму...»

«Страла» сімвалізуе маланку, здольную нарабіць вялікі бяд, калі яе свечасова не адвесці ад вёскі і не «пахавашь» у жыцце. Гэтае павер'е ідзе з сівой мінуўшчыны і нават у часы

хрысціянства жыхары Пасожжа не адмовіліся ад ушанавання і «задобрывання» з'яў і стыхій прыроды, «адводу» адмоўнай энергіі з дапамогай землярбоўскай і ахоўнай магіі. «Стралою» ў паўднёва-ўсходнім рэгіёне Беларусі пачыналі лета, бралі ад зямлі здароўе і аддавалі сваю сілу для ўрадлівасці. Таму прынята было вадзіць карагод па малыхды жыццё і абавязкова пакачацца ў ім.

З году ў год у Стаўбун прыязджаюць фалькларысты, як да невывярнута крыніцы народнай мудрасці. Другі год запар паўдзельнічаў у «пахаванні стралы» прыязджаюць са сталіцы студэнтка-трэцякурсніца Беларускага ўніверсітэта культуры і мастацтваў, будучая фалькларыстка Паліна Курановіч і магістрант Нацыянальнай акадэміі навук Кацярына Пляцкая — павучыцца сапраўдным спевам, далучыцца да жывой традыцыі, каб потым свае веды выкарыстоўваць для захавання і развіцця этнічнай культуры.

В суд Речицкаго района Гомельскай области поступило заявление об объявлении умершим **ШАНДРИКОВА Александра Васильевича**, 3 ноября 1972 года рождения, уроженца г. Речица Гомельскай области, проживавшего по последнему известному адресу: Гомельская область, г. Речица, ул. Снежкава, д. 27, кв. 83.

Просьба ко всем гражданам и юридическим лицам сообщить в суд Речицкаго района в течение 2-х месяцев со дня публикации имеющиеся сведения о Шандрикове Александре Васильевиче.

Утеранный бланк страховой отчетности «Страховой полис обязательного страхования иностранных граждан и лиц без гражданства, временно пребывающих в РБ» формы 2РН, серии БВ в количестве 1 штуки № 2945136 в представительстве Белгосстраха по Минскому району **считать недействительным.**

УНП 600013344

Утеранные представительство Белгосстраха по Октябрьскому району г. Минска бланки квитанций «О приеме наличных денежных средств по обязательному страхованию строений, принадлежащих гражданам» формы 1-Сво серии КО №№ 3016821-3016825 **считать недействительными.**

УНП 100122726

Утеранные квитанции «О приеме наличных денежных средств по обязательному страхованию строений, принадлежащих гражданам» формы 1-Сво серии КО в количестве 5 штук № 7234016-7234020 в представительстве Белгосстраха по Минскому району **считать недействительными.**

УНП 600013344

■ Акцыі

СПЯВАЧКІ ЛЯГЛІ ПАД ЦЯГНІК, КАБ СУПРАЦЬСТАЯЦЬ НАРКОТЫКАМ

Поп-гурт «3D» і паркур-каманда Grodno BLR пры падтрымцы транспартнай міліцыі правялі на Гродзенскім чыгуначным вакзале акцыю супраць ужывання наркатыкаў.

Звязаныя ўдзельніцы гурта ляглі на рэйкі перад цягніком, які рухаўся на іх, тым самым паказваючы адчуванні наркаману. А ў гэты час дзве групы паркуршчыкаў — «Цёмныя» (зло ад наркатыкаў) і «Белыя» (вечныя чалавечы каштоўнасці) сыхліся ў пастаноўачны бай за «палонных». «Наркатыкі, як тарнада, захоплваюць новых ахвяр сярод моладзі, і наша мэта — стаць на шляху гэтай трагедыі», — кажа вакалістка гурта «3D» Марыя Ляшэна.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

ОБЪЯВЛЕНИЕ О ТОРГАХ

Наименование (описание) имущества и его стоимость	Лот № 1. Здание двухэтажное кирпичное с мансардой административное, инв. №200/С-32388, общей площадью 369,0 м ² , стоимостью 1 569 090 000 белорусских рублей;
	Лот № 2. Административно-бытовой корпус, инв. №200/С-43051, общей площадью 284,8 м ² , стоимостью 701 890 000 белорусских рублей;
Собственник (владелец) имущества	ЗАО «Торговый дом «Дина» (УНП 300048845)
	Ипотека ОАО «Банк Москва-Минск»
Местонахождение (адрес) имущества	г. Витебск, ул. Академика Палова, 6А (Лоты №№1-15) Витебская область, Гродзенскі р-н, Стодолицынский с/с, д. Стырки (Лоты №№ 6-7)
	г. Витебск, ул. «Правды», 32, каб. 318
Место (адрес), дата и время проведения торгов	17.06.2014 в 12.00
	г. Витебск, ул. «Правды», 32, каб. 318
Справочная информация об организаторе торгов	Управления принудительного исполнения главного управления юстиции Витебского облисполкома 210101, г. Витебск, ул. «Правды», д. 34 www.vitebskjust.gov.by
	Ткаченко Сергей Владимирович, тел./факс (80212) 600071. Начальник отдела Бураков Игорь Вячеславович, тел. (80212) 600075
Условия и порядок проведения торгов	Лицо, желающее принять участие в торгах, до начала торгов обязано:
	1. Подать письменную заявку на участие в торгах и дать подписку об отсутствии препятствий для приобретения имущества, предусмотренных законодательством. 2. Внести задаток в размере 10 процентов от стоимости имущества (по каждому лоту) на депозитный счет управления принудительного исполнения ГИЮ Витебского облисполкома №3642903001037 в ф-ле 200 ОАО «АСБ Беларусбанк», код б/с: УНП 300002505, не позднее 11.30 17.06.2014 г. Минимальная величина первого шага – 5% от первоначальной стоимости лота. В соответствии с частью 3 статьи 401 Хозяйственного процессуального кодекса Республики Беларусь возмещение затрат на организацию и проведение торгов осуществляется покупателем имущества. Более подробную информацию можно получить на сайте Главного управления юстиции Витебского облисполкома www.vitebskjust.gov.by

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ 07 июля 2014 года ТОРГОВ ПО ПРОДАЖЕ ИМУЩЕСТВА,
на которых обращено заложенное в счет неисполненного налогового обязательства, неуплаченных пеней

Предмет торгов (наименование, местонахождение, характеристики продаваемого имущества)	Престройка (ремонтные мастерские), литер Г/К, инвентарный № 500/С-8527, площадь 481 кв. м, год постройки 1954, расположена по адресу: г. Минск, проезд Бетонный, д. 5а; Здание специализированное иного назначения (мой-ка), литер Д1/6л, инвентарный № 500/С-44158, площадь 169,9 кв. м, год постройки 2002, расположено по адресу: г. Минск, проезд Бетонный, д. 3
Начальная цена	3 106 456 000 белорусских рублей
Сумма задатка	300 000 000 белорусских рублей
Организатор аукциона	УП «Минский городской центр недвижимости», ул. К. Маркса, 39, к. 10, 220030, г. Минск, (017) 327-40-22
Балансодержатель	ООО «МИНДАВ»

Аукцион проводится в соответствии с Положением о порядке учета, хранения, оценки и реализации имущества, изъятого, арестованного или обращенного в доход государства, утвержденным Указом Президента Республики Беларусь от 04.09.2006 № 559, и порядком проведения аукциона, утвержденным организатором аукциона.

К участию в аукционе допускаются юридические и физические лица, представившие организатору аукциона следующие документы: заявление на участие в аукционе (по форме, определенной организатором аукциона); заявление об ознакомлении с документами, продаваемым имуществом, порядком проведения аукциона (по форме, определенной организатором аукциона); копии учредительных документов (для юридических лиц) и свидетельства о регистрации (для физических лиц и индивидуальных предпринимателей); подписанное соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (в двух экземплярах); заверенную копию платежного поручения о внесении задатка, документы, подтверждающие полномочия представителя юридического (физического) лица; а также, при необходимости, иные документы в соответствии с порядком проведения аукциона.

Задаток перечисляется на расчетный счет № 3012104971019 в региональной дирекции № 700 ОАО «БПС-Сбербанк», г. Минск, код 153001369; получатель – УП «Минский городской центр недвижимости», УНП 190398583.

Торги проходят в форме открытого аукциона на повышении начальной цены. Торги проводит аукционист, определенный организатором аукциона. В процессе торгов начальная цена повышается аукционистом до тех пор, пока только один участник согласится приобрести предмет торгов. Данный участник объявляется победителем аукциона, а наивысшая цена (цена продажи) фиксируется в протоколе о результатах аукциона.

Возмещение затрат на организацию и проведение аукциона осуществляется победителем аукциона. Оплата стоимости приобретенного имущества осуществляется в течение срока, указанного в протоколе о результатах аукциона.

Аукцион проводится 07 июля 2014 года в 15.00 по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, зал аукционов.

Прием документов, а также консультации по вопросам участия в аукционе осуществляются с 05.06.2014 по 02.07.2014 включительно в рабочие дни с 09.00 до 13.00 и с 14.00 до 17.00 (в пятницу – до 16.45) по адресу: г. Минск, ул. К. Маркса, 39, каб. 6.

ТЕЛЕФОН ДЛЯ СПРАВКО: (017) 327-48-36
(УП «Минский городской центр недвижимости»).

■ Супраць наркатыкаў

ПАКУЛЬ МЫ МАУЧЫМ, НАШЫ ДЗЕЦІ ШУКАЮЦЬ СПАЙС У ІНТЭРНЭЦЕ

Проблему наркамані не вырашыць без самага актыўнага ўдзелу ў гэтай справе шырокай грамадскай, а таму Беларускі рэспубліканскі саюз моладзі аб'ясаў пачаць бестэрміновыя акцыі па антынаркатычнай прапагандзе «Асяржонка! Драга ў пекла!».

Ініцыятары бясплітнасці барышчы прыйшлі да выноўны, што карціны, на якіх намалеваны перакрэслены шпрыц, ужо, мякка кажучы, не спрацоўваюць. Дый наогул усе гэтыя «столі» ды «не спрабуі!» могуць хутчэй прыцягнуць увагу моладзі да таго, аб чым яны і не задумваліся. Дазвольце сабе забаронае — самае тое. Для чаго ж яшчэ прыдуманы пераходны ўзрост? Больш за тое, сам па сабе «шпрыц» ужо страціў актуальнасць. Наркатык пастаянна паўнаўняецца «сінтэтыкай», курьлівымі сямейня — спайсамі ды «маркамі».

Ці ўдасца Саюзу моладзі разбудзіць усіх і кожнага?

Барышча з наркаманіяй павінна засяродзіцца сёння на супрацьпраўных дзеяннях людзей, якія распаўсюджваюць відэачасныя з'явы, а не проста прапануюць сваю прадуццую, сцвярджаючы, што яна абсалютна бяспечная і ледзь не цалкам законная. Наркатычны актыва абнаўляецца. МУС пастаянна рыхтуе спісы новых выяўленых рэчываў, якія тэрмінава трапляюць у лік забаронена. Сёння ўжо забаронена каля 400 відаў такіх рэчываў. Таму, калі вам стала вядома аб распаўсюджванні наркатыкаў, проста пазваніце хаця б на 102...

Мы высветлім, дзе, хто займаецца продажам забароненых рэчываў, створым сваю карту такіх месцаў, каб людзі ведалі, хто спрыяе злу, парушае закон...

Па выяўленні фактаў, звязаных з незаконным абарачэннем наркатыкаў, ужо актыўна працуюць маладзёжныя атрады аховы правапарадку.

Наша насельніцтва ўсё яшчэ імкнецца закрываць вочы на тое, дроннае і супрацьпраўнае, што адбываецца побач, — кажа старшы оперунаважаны па асабліва важных справах упраўлення па наркантэралі і супрацьдзеянні гандлю людзьмі крмінальнай міліцыі МУС Рэспублікі Беларусі Дзмітрый САДЧЫКАУ. — Людзі праходзяць міма і лічаць, што іх гэта не датычыцца. Можна, сёння і не датычыцца. Аднак адзін наркамандзольны ўцягнуў на працягу года ў сваё кола да 5-7 чалавек. А моладзь уцягваецца вельмі лёгка. У тым ліку і таму, што шэраг сайтаў не проста прапануюць набыць, а адкрыта рэкламуюць сваю прадуццую, сцвярджаючы, што яна абсалютна бяспечная і ледзь не цалкам законная. Наркатычны актыва абнаўляецца. МУС пастаянна рыхтуе спісы новых выяўленых рэчываў, якія тэрмінава трапляюць у лік забаронена. Сёння ўжо забаронена каля 400 відаў такіх рэчываў. Таму, калі вам стала вядома аб распаўсюджванні наркатыкаў, проста пазваніце хаця б на 102...

«Тэлефон даверу»
МУС — (017) 218 72 22
Электронная пошта для ананімных падаванняў —
dnk_mvд@mail.ru

Па афіцыйных звестках, штогод колькасць хворых на наркаманію прырастае на 500-700 чалавек. Улічваючы скрыты характар з'явы, можна меркаваць, што колькасць тых, хто з'яўляецца наркатыкамі, дасягнула 120 тысяч. За апошнія 8 гадоў колькасць такіх школьнікаў і студэн-

таў вырасла амаль у 8 разоў. Лёгкая ад перадазроўкі пацярпелі 600 чалавек (сям'яра загінулі), толькі за першыя тры месяцы гэтага года — 200 чалавек (таксама загінула сям'яра).

Вялікая колькасць бацькоў і саміх залужных звяртаецца да нас, — заўважае валанцёр Рэспубліканскай грамадскай арганізацыі «Маці супраць наркатыкаў» Юлія ШАРАМЕЦЬ-ЕВА. — Шмат няпоўнагадовах спрабуюць спраўляцца самі з праблемай, аднак гэта не так проста, паколькі размова ідзе пра вельмі моцнае разбуральнае ўздзеянне наркатыкаў на арганізм. Мы імкнемся дапамагчы такім дзецьмі, але разумеем і тое, наколькі важна больш актыўна займацца прафілактыкай. А таму наведваем, па магчымасці, вучэбныя ўстановы, хоць тут, вядома, патрэбна больш валанцёраў. Важна таксама навучыць педагогаў і псіхологаў, якія працуюць у тых жа школах, правільнаму бачанню праблемы, каб іх няправільныя дзеянні не пагоршылі сітуацыю. Выключна запалоханым нікога не выпрышчы, не накіруеш да лешага. У нас ёсць кампетэнтная інфармацыя, якой мы гатовы падзяліцца з тымі, каму яна патрэбна.

У Міністэрстве адукацыі сцвярджаюць, што існуе і даведзена да тых жа сярэдніх навуковых устаноў інструктыўна-метадычныя пісьмы, у якіх рэкамендуецца вывучэнне фактаў падобных правапарушэнняў. Пра гэтым дадаецца, што дзяцей спрабуюць максімальна абараніць ад жорсткага пакарання: га-лоўнае — прадухіліць нешчаслівыя здарэнні, новыя злычынствы. «Сёння ў школах распаўсюджаны алгарытм дзеянняў у такіх сітуацыях, — кажа кансультант упраўлення сацыяльнай, выхавальнай і ідэалагічнай работы Міністэрства адукацыі Рэспублікі Беларусі Інэса КІСЛАЯ. — Школа сама не карае. Адміністрацыя, даведаўшыся пра факты распаўсюджвання, павінна выклікаць законнага прадстаўніка няпоўнагадовага, супрацоўніка органаў унутраных спраў і медыкаў, калі выяўлены факт ужывання шкодных рэчываў».

Святлана БАРЫСЕНКА

ИЗВЕЩЕНИЕ О ПРОВЕДЕНИИ АУКЦИОНА по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь 08.07.2014 г. в 10:00 в здании **ГРОДНЕНСКОГО РАЙОННОГО ИСПОЛНИТЕЛЬНОГО КОМИТЕТА** (г. Гродно, ул. Горького, 51) состоится аукцион по продаже земельных участков в частную собственность гражданам Республики Беларусь для строительства и обслуживания жилых домов

Номер лота	Кадастровый номер и адрес земельного участка	Площадь земельного участка, га	Целевое назначение земельного участка	Начальная цена предмета аукциона, бел.руб.	Подлежащие возмещению расходы, связанные с продажей аукциона, необходимой для его проведения, бел.руб.	Инфраструктура и условия инженерного развития земельных участков
1	422084506801000460 Гродненская область, Гродзенский район, Колтевский с/с, д. Коробичи, м-н «Коробичи», У-673	0,1493	Для строительства и обслуживания жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	50 000 000	8 000 000	Ограничения в использовании земельного участка – водоохранная зона водных объектов – 0,1493 га; охранная зона линий электропередачи – 0,0216 га. Возможность подключения централизованного газоснабжения
2	422084506801000454 Гродненская область, Гродзенский район, Колтевский с/с, д. Коробичи, м-н «Коробичи», У-638	0,1500	Для строительства и обслуживания жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	50 000 000	8 000 000	Ограничения в использовании земельного участка – водоохранная зона водных объектов – 0,1500 га. Возможность подключения централизованного газоснабжения
3	422084506801000455 Гродненская область, Гродзенский район, Колтевский с/с, д. Коробичи, м-н «Коробичи», У-639	0,1500	Для строительства и обслуживания жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	50 000 000	8 000 000	Ограничения в использовании земельного участка – водоохранная зона водных объектов – 0,1500 га. Возможность подключения централизованного газоснабжения
4	422084506801000464 Гродненская область, Гродзенский район, Колтевский с/с, д. Коробичи, м-н «Коробичи», У-1029	0,1344	Для строительства и обслуживания жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	50 000 000	8 000 000	Ограничения в использовании земельного участка – охранная зона линий электропередачи – 0,0185 га. Возможность подключения централизованного газоснабжения, водоснабжения, водоотведения
5	422084506801000463 Гродненская область, Гродзенский район, Колтевский с/с, д. Коробичи, м-н «Коробичи», У-1109	0,1183	Для строительства и обслуживания жилого дома (земельный участок для размещения объектов усадебной застройки (строительства и обслуживания жилого дома) с объектами обслуживания)	50 000 000	8 000 000	Возможность подключения централизованного газоснабжения, водоснабжения, водоотведения

Для участия в аукционе гражданин (лично либо через своего представителя) со дня опубликования настоящего извещения и до 16:00 2 июля 2014 г. представляет в комиссию по организации и проведению аукциона по адресу: аг. Колтевка, ул. Победы, 60 документы: заявление на участие в аукционе с указанием кадастрового номера и адреса земельного участка; копию платежного поручения о внесении задатка в размере 10% от начальной цены предмета аукциона (для каждого земельного участка по 5 000 000 белорусских рублей) на расчетный счет ГУ МФ РБ по Гродненской области, Колтевский сельсовет, № 3600514050103 в филиал № 400 «АСБ «Беларусбанк» г. Гродно, код 752, назначение платежа 04901, УНН 500563252, с отметкой банка о его исполнении;

гражданин — копию документа, содержащего его идентификационные сведения без нотариального засвидетельствования;

представитель гражданина — нотариально удостоверенную доверенность, документ, удостоверяющий личность.

При подачи документов на участие в аукционе граждане Республики Беларусь предъявляют паспорт гражданина Республики Беларусь, а представители граждан — документ, удостоверяющий личность.

К участию в аукционе допускаются лица, подавшие в комиссию в указанный в извещении срок соответствующее заявление с приложением необходимых документов и внесшие задаток в размере,

порядке и сроки, определенные в настоящем извещении.

Осмотр земельного участка осуществляется претендентом на участие в аукционе в сопровождении члена комиссии по организации и проведению аукциона в любое согласованное ими время в течение установленного срока приема заявлений.

Контактный телефон: (8-0152) 915 242.

Аукцион проводится при наличии не менее двух участников. Аукцион проводится в порядке, определенном Положением о порядке организации и проведения аукционов по продаже земельных участков в частную собственность, утвержденным постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 26 марта 2008 г. № 462.

Победитель аукциона либо единственный участник неосостоявшегося аукциона, выразивший согласие на предоставление ему земельного участка в частную собственность с внесением платы за земельный участок в размере начальной цены предмета аукциона, увеличенной на пять процентов, обязан:

в течение 10 рабочих дней со дня принятия утверждения в установленном порядке протокола о результатах аукциона либо признания его неосостоявшимся, внести плату за земельный участок на расчетный счет ГУ МФ РБ по Гродненской области, Колтевский сельсовет, № 3600514050103 в филиал № 400 «АСБ «Беларусбанк» г. Гродно, код 752, назначение платежа 04901, УНН 500563252, а также возместить затраты на организацию и прове-

дение аукциона, в том числе расходы, связанные с проведением аукциона, подготовкой документации, необходимой для его проведения (сумы, указанные в графе 6, подлежат корректировке исходя из фактических затрат) на расчетный счет ГУ МФ РБ по Гродненской области, Колтевский сельсовет, № 3600514050103 в филиал № 400 «АСБ «Беларусбанк» г. Гродно, код 752, назначение платежа 04616, УНН 500563252;

осуществить в двухмесячный срок, со дня получения выписки из решения о предоставлении земельного участка победителю аукциона либо единственному участнику неосостоявшегося аукциона, государственной регистрации права на земельный участок в РУП «Гродненское агентство по государственной регистрации и земельному кадастру» (г. Гродно, ул. Захарова, 27);

после государственной регистрации права на земельный участок, до начала строительства жилого дома, получить техническую документацию на его строительство;

присутствовать в здании земельного участка в течение одного года со дня утверждения в установленном порядке проектной документации на строительство жилого дома;

снять на земельном участке плодородный слой почвы из-под пятен застройки после получения разрешительной документации на строительство жилого дома и использовать его для благоустройства участка;

шаг аукциона 10% от предыдущей цены, называемой аукционистом.

РУП «Институт недвижимости и оценки»

РУП «Институт недвижимости и оценки» (Организатор аукциона) **извещает о проведении ПОВТОРНОГО ОТКРЫТОГО АУКЦИОНА**

по продаже торгового склада (инв. №21/С-20323) и проходной (инв. №621/С-20322), принадлежащих Несвижскому районному потребительскому обществу (Продавец) и расположенных по адресу: Минская обл., Несвижский р-н, г. Несвиж, ул. Ленинская, 117/1, 117.

Для обслуживания торгового склада и проходной Несвижскому райПО предоставлен на праве постоянного пользования земельный участок площадью 0,6517 га с кадастровым номером 624250100001004703.

Начальная цена с НДС – 3 096 408 000 бел. руб. Задаток с НДС – 154 820 400 бел. руб.

Задаток перечисляется на р/с № 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в повторном аукционе по продаже имущества Несвижского райПО (торговый склад и проходная), проводимом 11 июля 2014 г.

ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ

РУП «Институт недвижимости и оценки»

извещает о проведении открытого аукциона по продаже имущества ОАО «Минский экспериментально-фурнитурный завод»

Лот №1	Здание производственного корпуса №2 с инв. № 500/С-15463	г. Минск, ул. Старовиленская, д. 100	Начальная цена с НДС, руб.	Задаток с НДС, руб.	Шаг аукциона, %
			20 000 000 000	2 000 000 000	5

Назначение – здание специализированное иного назначения. Эттаж – 3. Площадь застройки/общая – 1 242 м²/3 174 м², в том числе подвал – 207 м². Год постройки – 1989. Железобетон. Ж/б блоки. Стены – кирпичные. Перекрытие чердачные – ж/б плиты. Крыша – мягкая рулонная по ж/б плитам. Полы – цементные, плитка, линолеум, ПВХ, мозаичные. Проемы оконные – двойные, деревянные, окрашены. Проемы дверные – филенчатые, окрашены, ворота металлодеревянные. Наружная отделка – стены частично оштукатурены. Наружная отделка цоколя – оштукатурены. Внутренняя отделка – потолки побелены, стены частично облицованы, обои. Центральное отопление, водопровод – стальные трубы с распр. арматурой. Электроосвещение – скрытая проводка. Радио – городская радиоспиральная сеть. Телефон – каблорован. Вентиляция – естественная, в цехе – принудительная. Канализация – чугунные трубы, окрашены.

ЗЕМЕЛЬНЫЙ УЧАСТОК

Земельный участок площадью 1,8541 га с кадастровым номером 500000000008003305. Целевое назначение – эксплуатация и обслуживание зданий и сооружений. Переход права на земельный участок осуществляется в соответствии с действующим законодательством Республики Беларусь.

ОБЪЕМ НЕИМУЩЕСТВА

Часть капитального строения с инв. 500/С-15463 сдается в аренду: 228,8 м² по 31.08.2014, 25,9 м², 17,9 м², 25,5 м², 37,5 м², 49,8 м² по 31.08.2014, 20 м², 140,5 м² по 31.07.2014.

В соответствии с Государственной программой строительства крупных жилых районов – 1999 жилищный – ж/б блоки. Стены – кирпичные. Перекрытие чердачные – ж/б плиты. Крыша – мягкая рулонная по ж/б плитам. Полы – цементные, плитка, линолеум, ПВХ, мозаичные. Проемы оконные – двойные, деревянные, окрашены. Проемы дверные – филенчатые, окрашены, ворота металлодеревянные. Наружная отделка – стены частично оштукатурены. Наружная отделка цоколя – оштукатурены. Внутренняя отделка – потолки побелены, стены частично облицованы, обои. Центральное отопление, водопровод – стальные трубы с распр. арматурой. Электроосвещение – скрытая проводка. Радио – городская радиоспиральная сеть. Телефон – каблорован. Вентиляция – естественная, в цехе – принудительная. Канализация – чугунные трубы, окрашены.

Задаток перечисляется на р/с № 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «Минский экспериментально-фурнитурный завод», проводимом 9 июля 2014 г.

Организатор аукциона:
8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52
www.ino.by • e-mail: 5538325@mail.ru

ОЦЕНКА ИМУЩЕСТВА (недвижимость, транспорт, оборудование, бизнес, интеллектуальная собственность)

ОРГАНИЗАЦИЯ И ПРОВЕДЕНИЕ АУКЦИОНОВ

Для участия в аукционе приглашаются граждане, юр. лица и индивидуальные предприниматели Республики Беларусь, иностранные инвесторы, подавшие заявление на участие в аукционе (по форме, установленной Организатором аукциона); представившие заверенную копию платёжного поручения о внесении задатка, заявление об ознакомлении с документами, продаваемым Объектом (по форме, установленной Организатором аукциона) и заключившие с Организатором аукциона соглашение о правах и обязанностях сторон в процессе подготовки и проведения аукциона (по форме, установленной Организатором аукциона), а также прилагают следующие документы: юр. лица – доверенность, выданную представителю юр. лица, копии учредительных документов, свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; индивидуальные предприниматели – копию свидетельства о гос. регистрации и извещения о присвоении УНП; физ. лица – паспорт, представителя физ. лиц – паспорт и доверенность, удостоверенную нотариально; организациями и физ. лицами (нерезидентам РБ) – легализованную в установленном порядке копию учредительных документов и выписку из торгового реестра страны происхождения (выписка должна быть проведена в течение года до подачи заявления на участие в аукционе) или иное эквивалентное доказательство юридического статуса в соответствии с законодательством страны происхождения, документ о состоянии регистрации, выданный обслуживающим его банком или иной кредитно-финансовой организацией, с заверенным в установленном порядке переводом на белорусский (русский) язык; представители юр. и физ. лиц (нерезиденты РБ) – легализованную в установленном порядке доверенность. При подаче документов заявителем (представителем) предъявляется документ, удостоверяющий личность, а руководителю юр. лица – документ, подтверждающий полномочия. Подача документов по почте не допускается. Сведения об участниках аукциона не подлежат разглашению.

Задаток перечисляется на р/с № 3012154337010 в ОАО «БПС-Сбербанк» ЦБУ №703, 220004, г. Минск, ул. Кальварийская, д. 4а, код 369. Получатель – РУП «Институт недвижимости и оценки», УНП 190055182. Назначение платежа: задаток для участия в аукционе по продаже имущества ОАО «Минский экспериментально-фурнитурный завод», проводимом 9 июля 2014 г.

Задаток, уплаченный участником аукциона, ставшим Победителем (Претендентом на покупку), будет засчитан в счет окончательной стоимости Объекта. Задаток, уплаченный участником аукциона, не ставшим Победителем аукциона, Организатор аукциона возвращает безналичным платёжом на их счёт в течение 5 (пяти) банковских дней со дня проведения аукциона (назначенной даты его проведения в случае признания аукциона неосостоявшимся) или с момента регистрации Организатором аукциона отказа от участия в аукционе.

Заявления на участие и необходимые документы принимаются в рабочие дни с 8.30 до 17.00 по адресу: г. Минск, ул. Комсомольская, 11, каб. 2. Окончание приема заявлений 07.07.2014 в 12.00.

Заключительная регистрация участников 09.07.2014 с 10.30 до 11.00 по месту проведения аукциона.

Все желающие могут предварительно ознакомиться с Объектом аукциона. Контактное лицо для осмотра Объекта: Лаговский Евгений Владимирович, 8 (029) 614-62-24.

Организатор аукциона или Продавец вправе снять Объект (лот) с торгов до объявления его проданным без объяснения причин снятия.

Организатор: 8 (017) 306-00-57, 8 (029) 356-90-03, 8 (029) 550-09-52
www.ino.by • e-mail: 193319@mail.ru

СТАРТУЮЦЬ УСЕ!

— ТАКУЮ ВЫСНОВУ МОЖНА ЗРАБІЦЬ, ПРЫГАДВАЮЧЫ СЯМЕЙНАЕ СВЯТА «МАЛЫЯ, НА СТАРТ!», ПРЫСВЕЧАНАЕ ДНЮ АБАРОНЫ ДЗЯЦЕЙ

Удзельнікі свята Юлія СКАДОРВА з сынам Яраславам і дачкой Насцей атрымалі падарунак — самакат ад Прэзідэнцкага спартыўнага клуба.

Сто пяцідзесят удзельнікаў гэтага своеасаблівага чэмпіянату прадстаўлялі ўсе ўзросты: ад шасцімесячных «паўзункаў» да іх сталага веку бабур і дзядуляў. Арганізатары свята задумалі правесці гэтыя спаборніцтвы галоўным чынам сярод малых, але дзе ж там абдысца без клапатлівых бацькоў? Малыя спаборнічалі ў хуткасці — хто спрытней прапаўзе, пратупае, прабяжыць па мяккіх дывановых дарожках дыстанцыю ў шэсць з паловай метраў. Мамы і таты, як сапраўдныя трэнеры, ішлі побач, заахвочвалі самых маленькіх цацкамі. Так услед за сваімі любімымі лялькамі «паўзункі» паспяхова пераадолявалі запэважную дыстанцыю. Ад шасці месяцаў да трох гадоў — такім быў узрост юніёраў.

Бабур і дзядулі не толькі ўзначальвалі групы падтрымкі, але таксама спаборнічалі ў веданні сакрэтаў зялёнай аптэкі, абменьваліся багатым вопытам, як правільна карміць малых. Некаторыя нават выйшлі патанчыць, калі загучала музыка і пачаўся танцавальны майстар-клас.

Прызоў хапіла ўсім, бо арганізатары здолелі прыцягнуць да удзелу ў свяце вядомыя прадпрыемствы рэспублікі. Тры абсалютныя чэмпіёны з уроставак груп ад шасці месяцаў да трох гадоў атрымалі галоўныя прызы — прыгожыя веласіпеды ад Прэзідэнцкага спартыўнага клуба. Сямейнае свята «Малыя, на старт!» было заўважаным і на міжнародным узроўні: з падарункамі для бацькоў лепшых маленькіх удзельнікаў сюды прыйшлі прадстаўнікі Мінскага міжнароднага клуба жонак паслоў, дыпламатаў і замежных прадстаўнікоў.

Раней сярод пісьменнікаў званне ганаровага грамадзяніна Палацка былі ўдастэны празаік, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, франтавік Алесь Анудрыевіч Савіцкі і паэт, публіцыст Надзея Салодкая.

Мікола БЕРЛЕЖ

Юген ПЯСЕЦКІ. Фота аўтара.

г. Мінск.

■ Спорт-тайм

БАТЭ ідзе ў адрывы

У традыцыйным спартыўным аглядзе «Звязда» распявае пра «залаты» квартал веслярюў, вынікі мінскага этапу Кубка свету па мастацкай гімнастыцы і нечаканы поспех нашых велогоншчыкаў у Германіі.

1. Наваполацкі «Нафтан» працягвае ўтрымліваць месца ў тройцы лепшых клубў краіны. У дзясцятм туры чэмпіянату Беларусі па футболе падпечныя Валерыя Стрыпейска перайгралі «Слуцк» 1:0. З такім жа лікам жодзінскае «Тарпеда» нечакана перамагло наядунага лідара турніру мінскае «Дынама». Пасля матча галоўны трэнер бела-сініх Уладзімір ЖУРАВЕЛЬ адзначыў: «Сцэнар такіх матчаў вядомы. Ствараш шмат момантаў, але не забіваеш. А пасля адной трапы удар — і прапукаеш. Хаця пытанне не ў тым, што мы прапусцілі,

а ў тым, што не забілі. Трэба было рэалізаваць свае моманты. Хачу папрасіць прабачэння ў заўзятараў за вынік».

Драматычным атрымаўся падынак «Гомеля» і «Мінска». Гамяльчане вырвалі перамогу ў «гараджан» на апошняй хвіліне дадатковага часу — 2:1. Дублем у гэтым матчы вылучыўся Дзмітрый Камароўскі. Па такім жа сцэнары складалася сустрэча «Шахцёра» і «Белшыны». Дзякуючы дзюмом галывым атакам Ігара Лісіцы бабурчына з мінімальнай перавагай перайгралі «гарнякоў». Падынак паміж «Неманам» і «Дынама-Брэст» скончыўся нічыёй — 1:1.

2. Мужчынская зборная Беларусі па валейболе выйшла ў фінальную частку чэмпіянату Еўропы-2015. У кваліфікацыйнай частцы беларусы паспяхова перайгралі туркаў, датчан і шведваў. Жаночая зборная ў сваёй групе заняла другое месца і за пеццёку

ў фінал кантынентальнага першынства падамагавецца ў стыкавых матчах з камандай Украіны.

3. На чэмпіянаце Еўропы па акадэмічным веславанні беларускі экіпаж чацвёркі парнай у складзе Таццяны Кухты, Юліі Бічык, Кацярыны Карстан і Кацярыны Шлюпскай заваяваў залаты медаль. Адзначым, што гэта адзіны ўзнагароды беларускіх веслярюў на кантынентальным першынстве.

4. Добра выступілі беларускія велогоншчыкі на пяцідзённым гонцы ў Германіі. На чацвёртым этапе «Тура Баварыі» Васіль Кірычэнка фінішаваў чацвёртым і заняў трэці радок у выніковым заліку. Акрамя гэтага, на апошнім этапе другім на фініш прыйшоў беларус Юген Гутаровіч. Гонку ж выйграў брытанец Джэрант Томас.

Дарына ЗАПОЛЬСКАЯ.

■ Грацы

МЕЛІЦІНА СТАНЮТА: ЧАТЫРЫ ПРЫЗАВЫЯ

У СТАЛІЧНЫМ ПАЛАЦЫ СПОРТУ ПРАЙШОЎ ЭТАП КУБКА СВЕТУ ПА МАСТАЦКАЙ ГІМНАСТЫЦЫ

У мінулыя выхадныя ў Мінск прыехалі наймацнейшыя гімнастыкі з 27 краін свету. Турнір стаў апошняй праверкай перад чэмпіянатам Еўропы, які абдысца праз два тыдні ў Баку.

У складзе беларускай зборнай на этапе Кубка свету барачыўся ў асабістым першынстве влі Меліціна Станюта, Кацярына Галкіна, Алена Балюціна і Арына Шарана. У групавых практыкаваннях выступілі Марыя Кадобіна, Ксенія Чалдышкіна, Марыя Кацук, Арына Цыцільна, Ганна Дудзянчова, Яна Лукавец, Валерыя Пішчэліна.

Беларуская Меліціна Станюта выступіла нядрэзна і заняла чатыры прызавыя месцы, спарт-

сменка была першай у практыкаванні са стужкай, другой у шматбор'і і трэцяй — у практыкаваннях з мячом і булавамі.

Безумоўным лідарам мінскага этапу ў асабістых спаборніцтвах стала расянка Яна Кудраўцава, яна заваявала золата ў практыкаваннях з булавамі, мячом і абручом.

У групавых практыкаваннях беларускія гімнастыкі дапусцілі шэраг дробных памылак, што не дазволіла ім паказаць высокі вынік. Гэта лёгка абгрунтаваць: склад нашых «групавічкі» практычна напалову абноўлены.

У шматбор'і беларускі паказалі толькі шосты вынік, у прак-

тыкаваннях з булавамі занялі другое месца. Лідарам спаборніцтваў сталі балгаркі. На турнір не прыехалі наймацнейшыя «групавічкі» з Расіі і Італіі.

Як заявіла на прэс-канферэнцыі пасля заканчэння спаборніцтваў галоўны трэнер беларускай зборнай Ірына ЛЯПАРСКАЯ, гаварыць пра поўную гаюнасць каманды пакуль нельга. Але ў беларускіх гімнастак яшчэ ёсць час, каб выправіць усе недахопы. Склад на чэмпіят Еўропы ўжо вызначаны, у асабістых спаборніцтвах Беларусі прадставіць Меліціна Станюта і Кацярына Галкіна.

Адзначым, што беларускую зборную па мастацкай гімнастыцы дапамагае трэнерваца ў нядаўнім мільённым дзейнай гімнастка, прызёр Алімпійскіх гульняў Любоў Чаркашына, яе ўклад у сваё удаале выступленне адзначыла Меліціна Станюта.

Дар'я ЛАБАЖЭВІЧ

Цікавінкі чэрвеньскай «Маладосці»

У практыцы часопіса «Маладосць» такога яшчэ не было: выйшлі два тэматычныя нумары запар — красавіцкі фантастычны і майскі багдановіцкі. У чэрвені выходзіць звычайны, традыцыйны нумар, дзе матэрыялы не аб'яднаны адзінай тэмай. Але не думайце, што ён менш цікавы за сваіх папярэднікаў. Наадварот, у ім прыхавана адразу некалькі смачных «разыначак» для чытачоў.

У раздзеле «Паэзія» такой «разыначкай» з'яўляюцца сонечныя вершы іспанкі Ангелы Эспінозы, якая піша... па-беларуску. Да вершаў Ангелы, напісаных спецыяльна для «Маладосці», прыкладаецца невялічкае інтэрв'ю з аўтаркай. Ангела адказала на пытанні, адкуль у яе цікавасць да Беларусі, у чым сакрэт яе дасканалага авалодання беларускай мовай. Прачытайце, вы даведаецеся, чым можа быць прывабная наша краіна для гарачых іспанцаў.

У прозе вас чакае чарговая версія апавяду на падставе трагічнай гісторыі сьляннага «Тытаніка». Маладая пісьменніца Віталія Багун паспрабавала перанесці падзеі ў кантэкс фантастыкі: у выніку атрымалася апавесць «Гіганты», у якой дзеянне адбываецца на касмічным караблі, што ляціць на Юпітэр. Апавесць магла б стаць нядрэзнай асновай для сцэнара серыяла: каханне, забойствы, інтрыгі. Цікава, як бы адчуваў сябе ў космасе Леанарда Дзі Капрыя?

У рубрыцы «Пераклады» здэяінем вандроўку ў Францыю і Польшчу. Францыя прадстаўлена пісьменніцай Сафі Келес, Польшча ж — творчасцю Яна Твардоўскага, славутага паэта і ксандэра. У шостаі «Маладосці» друкуюцца невялічкія абразкі з яго кнігі «Pątyki i rątyczki», напісанай для хворых дзетак.

Крытычнае вока «Маладосці» засяродзілася на волаце беларускай прозы Васілі Быкава. У артыкуле пад назвай «Калі адкінуць ваенныя дзеянні» вядомы літаратуразнаўца разважае аб актуальнасці быкаўскай праблематыкі сёння, яе некананічнасці для розных пакаленняў чытачоў. Калі вы перакананы, што Быкаў пісаў пра вайну, то вы памыляецеся. Прынамсі, часткова. Пасля прачытання крытычных матэрыялаў шостаі «Маладосці» ў вас з'явіцца добрая нагода перачытаць Быкава.

І яшчэ адна безумоўная «разыначка» схаваляся ў новай маладосцеўскай рубрыцы «Гістфакт»: успаміны члена славутага тавар-

рыства філматы і філарэтаў Эдварда Тамаша Масальскага перакладзеныя на беларускую мову полацкімі гісторыкам Сяргеем Шыдлоўскім. Гэта вельмі цікавае чытво для аматараў гісторыі, прычым у яе некананічнай трактоўцы. Жанр мемуараў дазваляе зірнуць на гісторычныя падзеі вачыма іх удзельнікаў — погляд халі сабе суб'ектыўны, але дакладны. Плюс да навуковай вартасці, успаміны Масальскага вельмі захапляльныя. Таму вам гарантавана і ўзбагачэнне эрудыцыі, і задавальненне ад чытання.

Не можам мы абмінуць увагай чарговую нашу страту — адыход у вечнасць беларускага паэта Генадзі Бураўкіна. Па волі нябёсаў сталася, што акарат у шостым нумары ў рубрыцы «Ад рукі» змешчаны рукапіс верша Генадзі Мікалаевіча. Вечны супакой вялікаму Паэту і сапраўднаму Беларусу...

ГАРАСКОП СТРЫЖАК НА МЕСЯЦ

3 чэрвеня, аўтарак. Стрыжка, укладка, афарбоўка і асвятленне валасоў атрымаюцца выдатна.

4 чэрвеня, серада. Стрыжка валасоў прыцягне да вас поспех, моцнае здароўе і зробіць ваша жыццё лепшым.

5 чэрвеня, чацвер. Неспрыяльны дзень для стрыжкі і афарбоўкі валасоў.

6 чэрвеня, пятніца. На календары стрыжкі выдатны дзень для наведвання цырульніка.

7 чэрвеня, субота. Добры дзень для наведвання цырульніка, асабліва выдатна ў гэты дні атрымаюцца ўкладка валасоў.

8 чэрвеня, нядзеля. Спрыяльны час для стрыжкі і прычосак. Валасы стануць шаўкавістымі, здаровымі, прыгожымі, густымі.

9 чэрвеня, панядзелак. Можна стрыгчы слабыя, тонкія, ломкія, сухія валасы. Месяц абяцае зрабіць іх моцнымі, густымі, тоўстымі і калымымі.

10 чэрвеня, аўтарак. Стрыжка ў гэты дзень зробіць вашы валасы непаслухмянымі.

11 чэрвеня, серада. Афарбоўка і стрыжка валасоў дадасць у вава жыццё радасці і аптымізму.

12 чэрвеня, чацвер. Добры дзень для стрыжкі валасоў, але вельмі кароткую стрыжку рабіце не варта, гэта можа выклікаць праблемы ў матэрыяльнай сферы.

13 чэрвеня, пятніца. Добры дзень для стрыжкі валасоў, разам з абстрыжанымі кончыкамі сьдэзе і частка ваших праблем.

14 чэрвеня, субота. Адназначна на добры час для наведвання прыгажосці і парадку на галаве.

15 чэрвеня, нядзеля. У гэты дзень катэгарычна не варта стрыгчыся — гэта прыцягне няшчасці, траўмы, значна павышае часта верагоднасць пагарзы ваашаму жыццю.

16 чэрвеня, панядзелак. Паход у цырульню рэкамендуецца адкладзі.

17 чэрвеня, аўтарак. Стрыжка валасоў можа прывесці да з'яўлення перахі.

18 чэрвеня, серада. Нельга стрыгчы валасы і пазногці.

19 чэрвеня, чацвер. Вельмі дрэнны дзень для стрыжкі валасоў, але затое добры час для выдалення валасоў.

20 чэрвеня, пятніца. Стрыжка ў гэты дзень паскарае рост валасоў, але са страчай іх якасці, а значыць, неспрыяльная для

ваших валасоў.

21 чэрвеня, субота. Неспрыяльны перыяд для стрыжкі валасоў, хоць і не ўплывае на іх стан. Адвоіны бок заклачаецца ў тым, што слабае імунітэт зацікавае.

22 чэрвеня, нядзеля. Добры дзень. Прычоска атрымаецца прыгожай, а валасы стануць здаровымі і моцнымі.

23 чэрвеня, панядзелак. Стрыжка прыцягне поспех, радасць, шчасце.

24 чэрвеня, аўтарак. Нейтральны дзень для стрыжкі валасоў.

25 чэрвеня, серада. Выдатны дзень для афарбоўвання і стрыжкі валасоў.

26 чэрвеня, чацвер. Самы дрэнны дзень месяцавога календару для стрыжкі валасоў — можае сур'ёзна захварэць.

27 чэрвеня, пятніца. Неспрыяльны дзень для стрыжкі і афарбоўвання валасоў.

28 чэрвеня, субота. Стрыжка не пажадана, паспрыяе выпадзенню валасоў, яны будуць расці больш павольна.

29 чэрвеня, нядзеля. Добры дзень для стрыжкі валасоў.

30 чэрвеня, панядзелак. Ідэальны час для ваших валасоў працягваецца, валасы пасля стрыжкі лепш растуць, а сякуцы і выпадаюць менш.

Даты	Падзеі	Людзі
1786 год — нарадзіўся (г.п. Жалудок Шучынскага раёна Гродзенскай вобл.) Канстанцін Тызенгаўс, натураліст, асветнік. Прымаў удзел у вайне 1812 г. супраць Напалеона. Пасля вайны займаўся навуковай працай у галіне арніталогіі. Заснаваў першую беларускую арніталогію, працы якога не страцілі свайго значэння да нашага часу. Распрацаваў сістэму класіфікацыі птушак, якой карыстаюцца і сучасныя навуковцы. Захапляўся жывалісам, быў вучнем Я. Рустэма. У сваім маёнтку ў Паставах стварыў арніталогічны музей, сабраў карцінную галерэю, значную бібліятэку. Памёр у 1853 годзе.		
1842 год — пабачыў свет вялікі твор Мікаіла Гоголя, вядомы нам са школьнай парты. Ён пачынаўся словамі: «...У вароты гасцініцы губернскага горада Н. заехала даволі прыгожая рысорная невялікая брычка, у якой ездзяць халасяцкі... У брычку сядзеў пан, не прыгажун, але і не блага выгляду, не занадта тоўсты, не занадта тонкі; нельга сказаць, каб стары, аднак жа і не так, каб занадта малады...». Увогуле, усе, напэўна, ужо пазналі пана Чычыкава і здагадаліся, што гаворка ідзе пра «Мёртвыя душы». У рускай літаратуры, мабыць, няма іншага такога твора, каб практычна ўсе імёны герояў сталі намінальнымі.		
1949 год — нарадзіўся Імёна Іванавіч Богдан, беларускі вучоны-эканаміст, доктар эканамічных навук (2003). У 1970 годзе скончыла Беларускі інстытут народнай гаспадаркі. З 1979 года працуе ў Полацкім універсітэце (з 1986-га — загадчык кафедры, дэкан факультэта). З 2003 года — у Беларускім эканамічным універсітэце (з 2004 г. — дэкан факультэта). Аўтар навуковых прац па тэорыі і практыцы інавацыйнай палітыкі, дзяржаўным рэгуляванні інавацыйнага развіцця, фарміравання інавацыйных сістэм сучаснай эканомікі.		

Іх жыццё не б'вае сумным. Каб задаволіць складаныя заплыты гэтых людзей, ім неабходна пастаянная змена абставін і сфер дзейнасці. Нядаўнімі ў якім разе не змяняюць энтузіязму гэтых працаўнікоў. Яны — самыя надзейныя людзі, здольныя супрацьстаяць любому крызісу. Іх пажавуюць і дома, і на працы. Эмацыянальнае жыццё гэтых людзей вельмі няўстойлівае, пацуці складаныя, таму не падаюцца ніякім ілюзіям. Больш за ўсё яны шануюць свабоду, але, разам з тым, адказнасць і абавязковасць з'яўляюцца найбольш прывабнымі якасцямі гэтых людзей.

Гэтыя людзі прамерна эмацыянальныя, рэзкія, прамаліённыя. Яны павінны быць больш дыпламатычнымі ў сваіх падыходах да жыцця. У іх жывы і востры розум, каб пераканаць сваіх апанентаў. Многія з іх ахвотна карыстаюцца сваёй прыроднай прывабнасцю. Даволі часта ў іх незвычайным чынам спалучаны востры розум, іронія і сарказм. Яны не могуць пагадзіцца з тым, калі нехта з прысутных ставіцца аб'явае. На прыніжэнне народжання ў гэты дзень аджуджы малаквой і рэзкай рэакцыяй. У сям'і яны могуць стаць сапраўднымі тыранамі.

НАРОДЖАННЯ 2 чэрвеня

НАРОДЖАННЯ 3 чэрвеня

НЕСПРЫЯЛЬНЫЯ ДНІ І ГАДЗІНЫ У ЧЭРВЕНІ

4, серада, 0.00 — 15.30	15, нядзеля, 7.30 — 18.30
6, пятніца, 13.30 — 24.00	19, чацвер, 20.00 — 22.30
7, субота, 0.00 — 3.00	21, субота, 23.30 — 24.00
8, нядзеля, 21.00 — 24.00	22, нядзеля, 0.00 — 4.00
9, панядзелак, 0.00 — 11.30	24, аўтарак, 3.00 — 12.00
11, серада, 3.30 — 16.30	26, чацвер, 13.00 — 22.00
13, пятніца, 5.30 — 18.00	29, нядзеля, 2.00 — 10.30

З 1979 года старшыня праўлення СВК «Агарэвічы», кіраўнік раённага аргпрапармакаса **КАНАНОВІЧА Анатоля Мікалаевіча** з 55-годдзем. Жадаем шчасця светлага і неабдымнага ажа да ста гадоў, а моцнага здароўя — на кожны дзень. Няхай пачатак лета заўсёды залочыць вах жыцця палетка!

Праўленне і камітэт прафсаюза СВК «Агарэвічы» Ганцавіцкага раёна.

УНП 200255498

СЁННЯ

Месяц
Першая квадра 5 чэрвеня.
Месяц у сусур'і Льва.

Імяны
Пр. Алены, Канстанціна, Міхаіла, Федара, Яраслава.
К. Клацільды, Тамары, Анатоля, Караля, Лешка, Мацея.

Сонца	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск	4.43	21.33	16.50
Віцебск	4.25	21.31	17.06
Магілёў	4.33	21.23	16.50
Гомель	4.38	21.11	16.33
Гродна	5.00	21.47	16.47
Брэст	5.09	21.39	16.30

ЗАЎТРА

Геамагнітная ўзрушэнні

ВІЦЕБСК 750мм рт.сл. +15...+18°C +22...+24°C	ГРОДНА 750мм рт.сл. +11...+13°C +16...+18°C	МІНСК 741мм рт.сл. +14...+16°C +19...+21°C	МАГІЛЕЎ 745мм рт.сл. +15...+17°C +21...+23°C
БРЭСТ 748мм рт.сл. +12...+14°C +19...+21°C	ГОМЕЛЬ 748мм рт.сл. +15...+17°C +17...+19°C		

Абазначэнні:
 — няма прыкметных геамагнітных узрушэнняў
 — невялікія геамагнітныя узрушэнні
 — слабая геамагнітная бура

...у суседзях

ВАРШАВА +19...+21°C	КІЕЎ +20...+22°C	РЫГА +22...+24°C
ВІЛЬНЮС +18...+20°C	МАСКВА +25...+27°C	С.-ПЕЦЯРБУРГ +24...+26°C

УСМІХНЕМСЯ

Дрэнная прыкмета — хаваць цёплыя рэчы раней чэрвеня... Вельмі дрэнная!

На кірмашы.
— Абавязкова купіце гэтую сукенку — гэта ж апошні крык моды!
— Баюся, што гэта будзе апошні крык майго мужа...

Як выпускаць ката на вуліцу:
1. Адчыняеш дзверы.
2. Цярпліва чакаеш, пакуль кот падзьдзе да дзвярэй.
3. Паддаеш кату пендэля, таму што гэты паразіт зноў стаў на парозе і разважае.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

РЭГІСТРАЦЫЙНАЕ ПАСВЕДЧАННЕ НУМАР 2 АД 17 ЛЮТАГА 2009 ГОДА, ВЫДАДЗЕНАЕ МІНІСТЭРСТВАМ ІНФАРМАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Дырэктар — галоўны рэдактар **КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч**.

РЭДАКЦЫЙНАЯ КАЛЕГІЯ: Н. КАРПЕНКА (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. КЛЯЧУК, А. ЛЯХОВІЧ (першы намеснік дырэктара), Н. РАСКОЛЬКА, С. РАСКОЛЬКА, А. СЛАНЕЦКІ (намеснік галоўнага рэдактара), В. ЦЕЛЯШУК, Л. ЦІМОШЫК.

Выдавец — Рэдакцыяна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда»

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10-а.

ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 287 19 19 (тэл./факс); адрэдакцыі: пісьмаў — 287 18 64, падліску і распаўсюджвання — 287 18 38, 287 17 21, сакратарыята — 292 05 82, аддзялення за выпуск дадаткаў: «Чырвоная змена» — 292 44 12; «Мясцовае самакіраванне» — 292 44 12, уласных карэспандэнтаў: у Брэсце: 32 74 98, Віцебску: 43 23 74, Гродне: 43 25 29, Гомелі: 40 91 92, Магілёве: 32 74 31, на Мінскай вобл.: (017) 292 21 03; бухгалтэры: 287 18 81.

http://www.zvyazda.by; ПРЫЁМ тэл./факс: 287 17 79.
e-mail: info@zvyazda.minsk.by, РЭКЛАМЫ e-mail: reklama@zvyazda.by

(для зваротаў): zvarot@zvyazda.minsk.by

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаванням рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадруж матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Газета адрэдакцыяна ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 02330/106 ад 30.04.2004.

220013, Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Выходзіць 5 разоў на тыдзень. Тыраж 20.601. Індэкс 63850. Зак. № 2206.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

Нумар падпісаны ў 19.30
2 чэрвеня 2014 года.